

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI

Rugpjūtis - August 5, 1976

Nr. 31

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SLA Jubiliejinis Seimas

ALGIRDAS BUDRECKIS



SLA Pildomoji Taryba. Sėdi iš kairės: išd. Euphrozina Mikuziūtė, prez. Povilas P. Dargis, sekr. Genovaitė Meiliūnienė. Stovi: viceprez. Aleksandras J. Čaplikas, išdo globėjos Christine Austin ir Josephine Mileriūtė, daktaras kvotėjas dr. Danielius Degėsys.

GINKLŲ LENKTYNĖS

Sunku jose išskirti tiesą nuo melo

Demokratų partija siūlo sumažinti krašto apsaugos biudžetą 5-7 nuošimčiais. Jos kandidatas į prezidentus Carter ramina, kad to galima pasiekti, sumažinant įvairias administracines išlaidas, aukštų karininkų skaičių ir pan. Iš kitos pusės kongreso demokratai (konkrečiai - lėšų skyrimo komisija) nutarė sulaikyti lėšas B-1 bombonešio statybai, o visas kongresas priėmė įstatymą, draudžiantį prezidentui uždaryti bet kokią bazę JAV-bėse, prieš metus apie tai nepranešus kongresui. Iš to išeity, kad kongresas yra prieš bazių uždarinėjimą JAV-bėse, nors jos gal ir nereikalingos krašto saugumui, bet yra svarbios senatorių ir kongresmanų perrinkimui, nes kiekviena bazė, žinoma, prisideda prie atitinkamos rinkiminės apylinkės ūkinio gerbūvio. Tai tik pora pavyzdžių iš paskutiniųjų dienų vaizdžiai parodančių, kad ir krašto saugumo reikalus svarstant dažnai nulemia ne jie, bet gan smulkūs vidaus politikos apskaičiavimai.

Savaime aišku, kad tokioje atmosferoje eiliniam rinkikui sunku susigaudyti ir jis linkęs patikėti ar nepatikėti prezidento abstrakčiam teigimui: 'We're Number One'. Faktas tačiau yra, kad šiandien sovietai kai kuriose srityse yra aplenkę amerikiečius. Jie už tat turi pasispausti tose srityse, kuriose turi pranašumą, leidžiantį

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

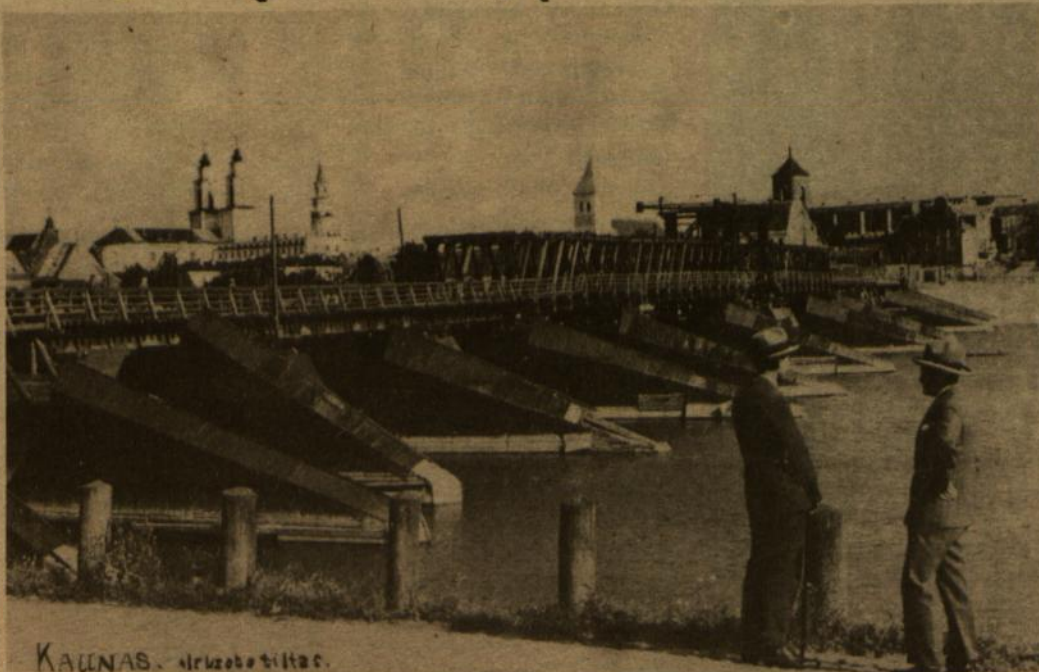
išlaikyti 'teroro balansą', sulaikantį priešą nuo noro išnaudoti savo pranašumą kurioje nors kitoje srityje. Praktiškai, sovietai turi persvarą kariuomenėje, kuri galėtų užimti Vakarų Europą, jei būtų tikri, kad jų puolimas neišsivytys į totalinį atominį karą. Tai veda prie minties, kad kur kur, bet atominėje srityje amerikiečiai negali apsileisti sovietams, tačiau šiuo metu, dėl pasku-

tinių metų lėšų ginklavimuisi mažinimo, atominį ginklų balansas svyra sovietų naudai.

Kad atgauti turėtų pirmenybę šioje srityje, Pentagonas turi tris projektus: jau minėtą B-1 bombonešį, Tridento povandeninį laivą su jo naujomis raketomis bei tolimos distancijos tarpkontinentalinę raketą, pramintą XM.

Iš tų trijų didžiųjų JAV strateginių programų toliau (Nukelta į 2 psl.)

Iš pageltusių albumo lapų...



Kaunas. senasis tiltas.

Aleksoto tiltas Kaune per Nemuną. Nuotrauka daryta apie 1925 m. 1930 m., švenčiant Vytauto Didžiojo metus, šalia senojo Aleksoto tilto buvo pastatytas naujas, modernus Vytauto Didžiojo tiltas. Senasis tiltas buvo nugriautas. Nežinomo asmens daryta nuotrauka.

Šių metų balandžio 17 d. Susivienijimui Lietuvių Amerikoje suėjo 90 metų. Balandžio 17 d. 1866 metais, dr. J. Šliūpo kabinete, Brooklyn 'Lietuviškojo Balso' redakcijoje, gimė Susivienijimo idėja. Kad kilni idėja tapo kūnu, buvo sudaryta 'Susivienijimas Visų Lietuvnių Amerikoje' tikslams suformuoti komisija. Neužilgo įvyko seimas 1866 m. rugpjūčio 15 d. Shenandoah, Pennsylvania. Dalyvavo vienuolika patriotų iš New Yorko, Baltimorės, Shenandoah ir Shamokino, Pensilvanijos. Tie 11 lietuvių, lyg lietuvių pranašai-apaštai, išskleidė po plačią Ameriką lietuvių broliškumo principus: toleranciją lietuviui nežūrint koks bebūtų jo politinis nusistatymas. Per savo 90 metų egzistencijos Susivienijimas Lietuvių Amerikoje laikėsi tvirtais patriotizmo ir labdarybės principais. Jis visuomet gynė lietuvių tautos kultūrinius ir politinius interesus. Jam visuomet rūpėjo ir bėdą patekusių lietuvių gerbūvis, - kalbėjo SLA Prezidentas Povilas P. Dargis 59-tojo seimo atidarymo metu.

Ir tikrai derėjo, kad iškilmingo seimo leitmotyvą nustatė Povilas Dargis. Kodėl? Jau augsinio jubiliejaus seimo metu (1936 m.) jis pateko į SLA jaunuolių komisiją. Šis jaunas, energingas žemaitis visuomet sugebėjo rasti bendrą kalbą su socialistu, su sandariečiu, su tautininku. Vadinas, jis visus nuoširdžius lietuvius trakta-

vo kaip brolius. Dar studentas, ką tik atvykęs iš Kauno universiteto, Povilas Dargis pradėjo radijo programą Pittsburghe, kuriai ir šiandien vadovauja su žmona Gertruda. Jo draugiškumo ir 'fair play' principų dėka, jis tapo Susivienijimo plačiai žinomą veikėju. Užtat, jau 1944 m. jis išrenkamas SLA viceprezidentu. Jam teko kvaršinti galvą su SLA Pildomosios Tarybos veteranais, pravedant apdraudų konversiją, polisų sumoderinimą ir pagaliau - 1956 m. - naujos konstitucijos pravedimą ir ratifikavimą. Detrito seime 1956 metais jis buvo išrinktas Susivienijimo prezidentu. Šis paaugstinimas kartu atnešė ir rūpestingų klausimų: sekretoriaus Mato Viniko netikėtą mirtį, iždinių Kazio ir paskiau Normos Gugių sunegalavimai, turto perkėlimas į geresnius bonus, įvairių įvairių valstijų draudimo departamentų potvarkių patenkinimas. Tai čia buvo bėdos ir rūpesčiai, kuriuos nepalaužiamos dvasios Viešnių žemaitis nešė ant savo tvirtų pečių. Čia yra Povilo Dargio aspektas, kurio daugumas lietuvių nei stebėto-nepastebėjo, nei sapnuote-nesapnavo. Taip, jam visapusiškai derėjo praversti suaktyvinį seimą.

Ir galima atvirai pasakyti, kad Prezidentas Dargis gerai išlaviravo Susivienijimo laivą per 20-tį metų. Šį teigimą galima faktais paremti. Juk į jubiliejinį 90 metų seimą atvyko ne kokios 'Frakcijos', kurios sau užkulisuose šnibždėtų šamokslą 'versti valdžią'. O, ne! Jei iš vis buvo 'kaukusų', tai jau draugų, senų bičiulių šnekučiai. Pasakį ką gal ir atrodė, kad JAV dvišimtmetis nustelbs seimo lietuviškumą. Anaipat! Visos iškilmės, visos sesijos vyko lietuvių kalba, be disidentų. Net seimo 'amerikonai' stengėsi prabilti lietuviškai.

Seimas sugriovė ir kitus priekaištus. Pavyzdžiui, praėity Susivienijimas buvo apšauktas 'bežbožnikų organizacija'. Na, seimą atidarant savo pastoriską palaimą suteikė evangelikų kun. Anas Trakis. O banketo metu invokaciją sukalbėjo Alto vicepirm. kun. Adolfas Stašys ir benedikciją tarė kun. Trakis. Tad, gal reikėtų koreguoti epitetus ir sakyti, kad Susivienijimas yra tikrai nusitei-

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Didžiausia praėjusios savaitės staigmena buvo R. Reagano pasirinkimas savo kandidato į vice-prezidentus. Pensilvanijos senatorius Richard Schweiker yra laikomas vienu iš 'liberaliausių' - t.y. didesnio valstybės įsikišimo į socialinius ir ūkinius reikalus šalininku. Kad geriau išivaizduotumėm susidariusios situacijos groteskiškumą, turime prisiminti, kad prezidentas Fordas, norėdamas sau užsitikrinti respublikonų nominaciją, privertė dabartinį viceprezidentą Nelson Rockefellerį atsisaikyti nuo kandidatūros kitam terminui. Dėl to, kad Rockefelleris didelei daliai respublikonų yra per 'liberalus'. Ir jei taip, ar nebus Reaganas 'prašoves pro šalį'. Pirmoji reakcija kalbėtų už tai. Iš kitos pusės, Reaganas turbūt jautė, kad pralaimi ir savo drastišku pasirinkimu norėjo parodyti, kad jis gali bendrauti ir su liberalais ir, tokiu būdu laimėjęs nominaciją su Schweiker, gali tikėtis šanso rinkimuose prieš Carterį-Mondale. Rašant šias eilutes, prezidentas Fordas atrodė turįs 10-50 delegatų daugiau už magišką 1130 skaičių, reikalingą nominacijai. Toji dauguma specialistų laikoma nepakankam tikram išrinkimui dėl to, kad konvencijai prasidėjus gali būti darūs techniškai pobūdžio manevrai, kurie pasižadėjusių delegatų skaičių sumažintų.

Kalbant apie senatorių Schweikerį ... Paskutiniu metu jis pagarsėjo savo teorija, kad CIA ir FBI nuslėpė kai kuriuos faktus nuo prezidento Kennedy mirtį tyrinė-

jančios Warren komisijos. Būtent tuos, kurie leistų įtarti, kad Oswaldas į prezidentą šovė Fidel Castro pavedimu, kuris norėjo atkeršyti už CIA samokslus prieš Kubos diktatorių. Nuo plačios visuomenės tai buvo nuslėpta todėl, kad syki sukėlus įtarimą, Washingtono administracija turėtų pareikalauti satisfakcijos iš Kubos, kas eventualiai vestų į atominę konfrontaciją su Sovietų Sąjunga. Už tat tada būtų nutarta Oswaldą sąryšio su Ku ba visai nenagrinėti.

Libane, šias eilutes rašant buvo paskelbtos jau 54-tos paliaubos iš eilės. Ši krata tarp Sirijos ir Palestinos Išvadavimo organizacijos. Po paskutiniųjų 'krikščionių' laimėjimų atrodo, kad jie pasiekė savo tikslą, būtent, krikščionių kantonų sudarymo, kuris prasideda Beiruto šiaurinėje dalyje ir tęsiasi iki Tripolio uosto šiaurėje. Kaip dabar paaiškėjo, krikščionys buvo smarkai remiami ne tik Sirijos, kurios kariuomenė juos išgelbėjo nuo tikro pralaimėjimo, bet ir Izraelio, kuris jiems pristatė netik lengvesnius ginklus ir amuniciją, bet ir sunkiuosius sovietų T-54 tankus, atimtus kare su arabais.

Toks netikėtinas Sirijos - Izraelio bendravimas turi paralelę JAV - PLO kooperacijoje. Kaip žinia, Washingtonas iki šiol nesutikdavo įsileisti į bet kokias kalbas su palestiniečiais, kol tie nepriartins Jungtinių Tautų rezoliucijai pripažįstančiai Izraelį. Paprasčiau tariant, apie palestiniečių teises norėta kalbėti tik jiems pripažinus jų teisę turėti savo valstybę

GINKLŲ LENKTYNĖS...

(Atkelta iš 1 psl.)

siai nužengusi yra Tridento. Už poros metų - 1978 m. į laivyno rikiuotę įsijungs pirmas Tridento povandeninis laivas 'U.S.S. Ohio', kurio raketas sieks 4,600 mylių. Tie povandeniniai laivai yra labai dideli: 600 pėdų ilgio ir pasinėre išspaudžia 17,000 tonų vandens. Tam projektui Pentagonui buvo lengviau gauti lėšų iš politikų, nes ir sovietai turi didelius povandeninius laivus, Deltos klasės. Jie toliau dirba šioje srityje ir prileidžiama, kad 1980 metais sovietai pasirodys su povandeninių laivų raketom, skrendančiom toliau už Tridento.

Dėl to, kad sovietai neturi nieko panašaus, daug sunkiau sekasi B-1 bombonešiu. Pentagonas užplanavo statyti 244 tokius bombonešius, kurie 1985 metų doleriais kaštuos apie 21.6 milijonus dolerių. Kritikai aiškina,

Palestinos dalyje. Likimo ironija tačiau lėmė, kad Beiruto didelė dalis, įskaitant ir JAV ambasadą, atsidūrė palestiniečių kontrolėje. Su jais reikia derėtis ne tik dėl ambasadų saugumo, bet ir dėl ankstyvesnės ir pereitos savaitės amerikiečių evakuacijos.

Pisimenant Rodeziją ... Nors kol kas juodieji partizanai ne sudaro didesnės grėsmės, tačiau baltųjų valdymo perspektyvos yra labai tamsios. Iš kitos pusės, sutikimas kad ir palaipsniui atiduoti valdžią juodiesiems, anksčiau ar vėliau privers baltuosius viską palikus bėgti. Kad tą baimę sumažinus, dabar pradėta kalbėti apie planą iš pirkti baltųjų nuosavybę ir ją pernuomoti ... baltiesiems Tokiu būdu jie, nerizikuodami turtu, galėtų pasilikti ir administruoti savo ūkius ir kitas nuosavybes.

Didžiausią krašto ūkio dalį sudaro 6,000 farmų, jų tarpe ir 10,000 akerių kukurūzų ir galvijų farma paties ministro pirmininko Ian Smitho.

Panašus planas davė gerų rezultatų Kenijoje. Britams jis kaštavo apie 50 milijonų dolerių. Rodezijoje reikėtų investuoti daug daugiau. Britams turėtų talkininkauti Pietų Afrika ir, žinoma, JAV.

Netikėtus aukso kainų kritimas sukėlė daug rūpesčių Pietų Afrikai ir sovietams, kurie didelę savo importo dalį tikėjosi apmokėti aukso, kurio kaina už unciją buvo pakilusi netoli \$200. Dabar ji vėl tik šimto su viršum. Aukso kainų kritimas aiškinamas gerėjančia ūkine būkle ir ilgesnės taikos perspektyvomis. Sovietų Sąjunga, kuri pereitais metais par davė apie 5 milijonus uncijų, šiais metais bus priversta parduoti 10 milijonų uncijų, kas, žinoma, aukso kainos ne galės pakelti.

kad bombonešis vis tiek jau baigia savo amžių, o kol kas dar galima pasinaudoti B-52 bombonešiais, ar patobulinti mažojo bombonešio FB-111 versiją.

Šalininkai atsikerta, kad visų pirma bombonešis turi savo vertę, kaip 'atbaidomasis' (deterrent) ginklas. Jei, pavyzdžiui, sovietai kur pradėtų pulti, Washingtonas galėtų įspėti: mūsų bombonešiai jau pakilo, jūs turite valandą laiko apsispręsti. Mat, bombonešį galima dar atšaukti, bet raketos jau ne.

B-1 yra taip sukonstruotas, kad jis gali greičiau užgarsk skristi aukštai ir palyginti lėtai žemai. Paskutiniu atveju jam lengva išvengti susekimo radaru.

XM raketa būtų apie 92 colių pločio ir 790 ilgio, svertų per 15,000 svarų ir būtų ginkluota 13 branduolinių užtaisų, galinčių pasiekti atskirus taikinius. Ji galėtų būti paslėpta giliai žemėje, iš kur erdvę pasiektų per sunkiai susekamus tunelius. Ją galima būtų paleisti ir iš didesnių lėktuvų. Šiais fiskaliniais metais jos tyrinėjimui skirta 84 milijonai. Visos sistemos paruošimas apsieitų apie 30 milijonų dolerių. Sovietai, jei norėtų ką nors panašaus įsitaistyti, turėtų išleisti, dėl savo menkesnio technikos stovio, bent 60 milijonų dolerių.

Ta paskutinė prielaida veda prie klausimo, kaip galima surasti bendrą vardiklį sovietų ir amerikiečių karių pastangų išreiškimui ekonominiais terminais, t.y. doleriais? Jie, pvz. gali viena ir tą patį sunkvežimį parduoti kolchozui už, sakykim, 40,000 rublių, o kariuomenės reikalam už 2,000 rublių. Negalima lyginti ir amerikiečio kario išlaikymą su sovietiniu. Žodžiu, visi palyginimai yra labai netikslūs. Kaip ten būtų, yra faktas, kad šiandien sovietai centrinėje ir rytinėje Europoje turi vieno milijono vyrų armiją, kuri yra gerai apginkluota bei aprūpinta, ir kuri galėtų būti panaudota ofensyvai.

Amerikiečiai tą kiekybinę gresmę nori sumažinti geresne savo ginklų kokybe. Aviacijos F-15 naikintuvai yra geresnis už bet koki sovietų naikintuvą. Amerikiečiai taip pat turi naują A-10 Lėktuvą, kuris yra specialiai sukonstruotas padėti kariams

kautynėse. Taip pat ir nauji laivyno laivai bei lėktuvai toli pralenkia daugumą, nor gal ir ne visus, sovietų šios srities ginklus. Bet, ar 150 F-15 užteks nugalėti 1,000 sovietų Mig 21 ir Mig 23?

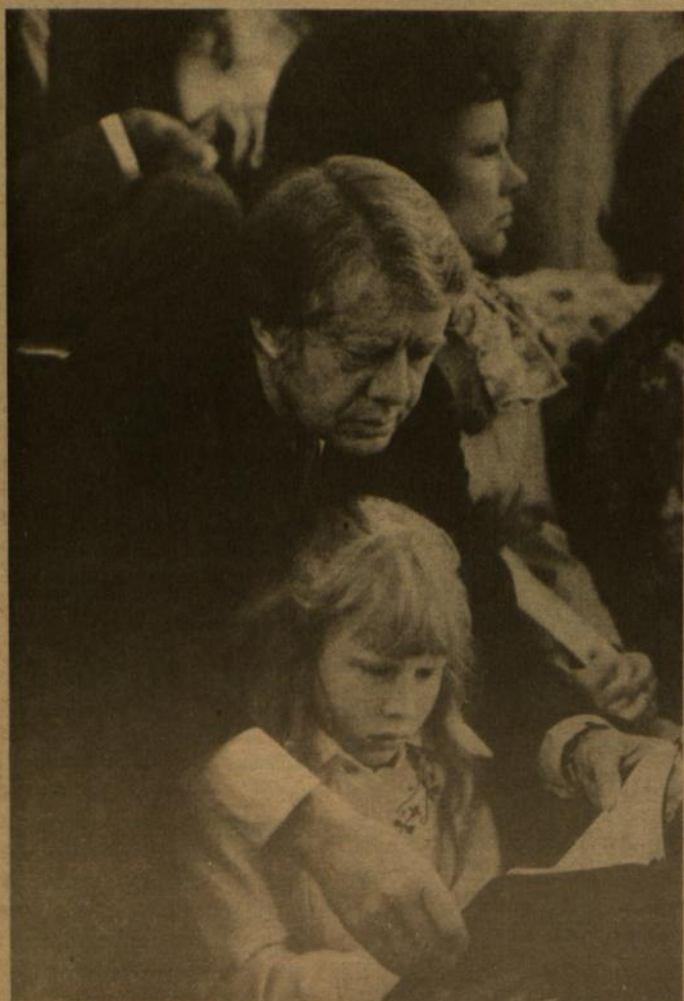
Daug vilties dedama į RPM - Remotely Piloted Munitions - tai yra antrą ir trečią kartą vadinamą 'gudrių bombų' ar raketų, susirandančioms savo taikinius. Būdamos labai tikslios, jo dramatiškai gali pakeisti karo lauko reikalavimus.

Dabartinė sovietų karo doktrina laikosi žūtbūtinės ofensyvos koncepcijos, prileidžiančios ir ankstyvą branduolinių ginklų panaudojimą Nepaisant didelių nuostolių jų tankų persvara turėtų atnešti jiems laimėjimą.

Amerikiečių taktinės doktrinos kūrėjai numato gausų RPM panaudojimą su glaudžia tankų, artilerijos ir modernių prieštankinių ginklų, kaip M-10 talką. Amerikos Generalinio štabo akademijoje tikima, kad tokia kombinacija galėtų sulaikyti 40,000 sovietų tankų jūrą, jiems prieš pasiekiant Reiną. Ypač kai dabartiniai 10,000 NATO tankų bus pakeisti naujais, dėl kurių statybos JAV-bėm varžosi General Motors su Chryslerio korporacija. Buvo anksčiau susitarta tuos tankus palyginti su vokiečių Leopardu II ir geresniu apginkluoti visų NATO kraštų armijas. Dabar nuo to atsisakyta, tik norima gamybą taip suderinti, kad iš bėdos vienos valstybės tanko dalis galima būtų pakeisti kitos. Amerikiečiai naujus tankus pradės gaminti po 10 kas mėnesį 1979 metais, tą skaičių padidinant iki 30-ties 1980 metais. Sovietai jau šiuo metu statosi po 100 tankų į mėnesį, jų tarpe yra ir du nauji modeliai.

Anot N.Y. Times militarinio kritiko Drew Middletono karinis balansas yra toks nepastovus bei nuolat greitai besikeičias, kuriame reikšmę turi ne tik ginklai, bet ir karių stovis, kad politikai turėtų būti labai santūrūs su pareiškimais apie Amerikos stiprumą ar silpnumą, ir neapgaudinėtų savęs bei rinkikų.

Jei JAV apsiginklavimas nebūsiąs sulaikytas, ginklų balansas kitame dešimtmetyje turėtų sovietus sulaikyti nuo bet kokios karinės avančiūros noro. Bet iki to laiko naujas JAV prezidentas turėsias skaitytis su didele karo rizika.



Demokratų kandidatas į prezidentus Carter su savo šeima baptistų šventovėje pamaldų metu.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PASAULIO BADO TEMOMIS

Kada amerikiečių spaudoje pasigirsta gaudžios kalbos apie pasaulinį badą, eilinis amerikietis žino: reikės suveržti savo nuosavą diržą. Pasaulis badauja, o sočioji Amerika pilna altruistinių polėkių. Tad grūdus ir mėsą, ryžius ir konservus gabena lėktuvais į tolimus žemės kampus. Už maistą ir transportą moka Amerikos mokėtojas. Ir šitoje altruistinėje, jautriai humanistinėje pozicijoje nebūtų nieko smerktino, jeigu ...

Šalys ir tautos, kurias Amerika vaduoja iš bado šmėklos siautėjimo ... neapkenčia Amerikos. Tose šalyse amerikiečio sinonimas sugretintas su niekšo, išnaudojo, karo kurstytojos sinoni mai. Visas "Trečiasis pasaulis" - dažniausiai paliestas badavimų ir išmirimo badu, neapkenčia Amerikos. Žemės ūkio reikalų sekretorius Earl L. Butz gaudžiai skelbia filantropiniuose suvažiavimuose, kad - "pusė žmonijos eina miegoti alkani. Dešimt milijonų žmonių ir šiais metais badmiriaus, išmirs dėl maisto stokos." O nuolatinis "Trečiojo pasaulio" namų sienų papuošalas yra šūkių - "Imperialistai jankiai, nešdinkitės namo!" Amerika atveža maistą, bet dėl chaotiškos savo užsienio politikos, nesaisto maisto tiekimo su jokiais reikalavimais. Nekreipia dėmesio, kad žmonės ten auklėja ... Maskva! Maskvai tarnauja ir agitatoriai, mįsdami amerikiečių atvežtu maistu ir kursto žmones prieš imperialistinę Ameriką. Jie tvirtina analfabetams kad jų badavimo priežastis yra Amerikos groboniškas!

Šitą padėtį matome Indijoje, kur Indira Gandhi beflirtuodama su SSSR nuvarė į nulį žemės produkciją ir maisto distribucijos lankstumą. Kaip sakoma, Indiros Gandhi nuopelnas vienas: Indija gali eksportuoti savo alkanus kūdikius ir šventas karves. "Trečiojo pasaulio" blokas Jungtinėse Tautose yra SSSR politikos citadelė. Tuo tarpu Amerika netiktai maitina "Trečiojo pasaulio" gyventojus, bet ir geradėjiškai moka už juos privalomus JT mokesčius. Tai milžiniškas, amžinai alkanas, neraštingas, kai kur iki barbarybės padėties nuvarytas pasaulis. Jį sudaro du bilijonai

žmonių. Vidutiniškai žmogus ten privalo pragyventi už 30 centų dienas. Daug kur ir to nėra. Atžengia baisūs badai, žmonės miršta kaip musės rudeni. Ir visas Amerikos altruizmas ir humaniškas mas čia tik lašas jūroje. Jeigu savo šalies gyventojais nesirūpina jų visaip užsiangažavę žmonės atstovauti jų vadai, kas gi tokius išgelbės, nuo bado apgins? Už visas "Trečiojo pasaulio" bėdas, badus, epidemijas ir nelaimes, atsako to "pasaulio" vadai ir vadukai. Maskvos auklėtiniai Mozambique, pagavę valdžią naikina sumanų krašte elementą, griaua ūkį, skelbia karą Rodezijai ir, aišku, apsiereiškia badas. Po prancūzų protektoratu tas pat kraštas gyveno gerbūvio stovyje. Bet, jeigu dabar Mozambique badas, kas privalo gelbėti vargšus badaujančius žmones? Be jokių rezervų ir sąlygų, maistą ten atskraidina amerikiniai cargo milžinai. Ir dar neviskas. Žmonėms skelbiama, kad tai "dosnioji Maskvos ranka!"

O ta pati "dosnioji Maskva" nuolatos maitinama amerikiniiais grūdais, mėsa, konservais, preciziška mašinerija, netgi coca-cola! Kadaise gausiai eksportavusi grūdus carų Rusija dabar badmiriauja. Ar jau žemės sudėtis pakito, ar jau klimatas kitas, ar jau saulutė nebe taip žemę išildo? Viskas tas pat, bet šalies vadovavimas yra utopistinių histerikų rankose. Ir šiems vadovams, kartais, kaip stalininio teroro laikais, reikia badų. Visad alkanas individas pirmiausiai rūpinasi pilvu. Tokia kacetinė taisyklė apsaugoja vadovus nuo liaudies rūsties. Išalkęs žmogus nepaneša nė šautuvo. Ūkininkavimo sistema ten sustingusi, netikusi, neproduktyvi, tiesiog kvaila. Dvidešimt penki visos gyventojų masės nuošimčiai pluša beprasmingame sąmyšyje; jie dirba maisto gaminiame. Tai kolūkiečiai. O šalis ant bado briaunos! Laisvojo darbo Amerikoje, keikiamoje ir "imperialistinėje", žemės ūkyje dirba apie penkis procentus šalies gyventojų. Amerika neturi kur savo maisto atsargų dėti. bet jos dešinė, dosni ir filantropiška nežino ką daro kairioji. Savuosius šelpti Amerika nėra linkusi, bet ji besąlyginiai šelpia "marksistinį bloką".

SLA Jubiliejinis Seimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

kęs ekumeninė dvasia. Gražų fraternalinį bendradarbiavimą seimo ruošioje parodė dr. Vytauto Dargio broliai masonai ir Stasio Molio Lietuvos Vyčių veikėjai. Visi pasijuto broliai ir sesės, ir kas reta mumyse, sugebėjo draugiškai pasijuokti. Lietuvių Bendruomenės klausimas yra itin opus Chicagoje. Visvien, PLB šalininkas dr. Henrikas Brazaitis ir Reformuotos Bendruomenės šulas dr. Vytautas Dargis ne tik tai korektiškai bendravo, bet dar buvo drauge perrinkti į SLA Sveikatos komisiją naujai kadencijai.

Buvo ir simbolinių momentų. Štai, savo jėgomis atviravo į SLA jubiliejinį seimą ilgametis Detroito 352 kuopos veikėjas, neseniai sulaukęs 90 metų amžiaus, Mikas Balčiūnas. Savo laiku Balčiūnas buvo į SLA įrašęs 150 narių. Ir šiandien žvalusis Balčiūnas yra Detroito 352 kuopos išdo globėjas. Iš kitos pusės jau antrame seime dalyvauja Erie, Pa. (216 kuopos) jaunuolis Antanas Matulevičius, jr. Nors šis jaunuolis nemokas lietuviškai, jis yra kuopos atgaiva - naujas pirmininkas. Pasikalbėjus su juo paaiškėjo, jog jaunas Matulevičius gauna tautišką įkvėpimą dalyvaujant SLA seimuose. Galima sakyti, kad tai apokritiškas reiškinys, kai veteranas Mikas Balčiūnas "susikalbėjo" su jauniu Antanu Matulevičium.

Šitokie lietuviško broliškumo ir tolerancijos reiškiniai užakcentavo SLA 59-tąjį seimą Chicagoje. Tai yra seimo išpūdžiai, kurie ne vieną seimo dalyvį paveikė. Seimo konkretybės taipogi yra įdomios.

Organizacijos 90 metų jubiliejus ir JAV 200 metų sukaktis buvo SLA 59-to seimo temos. 1976 m. liepos 5-8 dienomis Chicagos Pick Congress viešbutyje posėdžiavo 102 delegatai, atstovavę 24 kuopas. Seimą žodžiu pasveikino Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, ALT pirm. dr. Kazys Bobelis, Balfo vicepirm. kun. A. Trakis ir Ilinojaus Lietuvių Vaizbos Būto pirm. Juozas Bacevičius. Išidėmėtina, kad tie visuomenininkai yra Susivienijimo nariai. Chicagos burmistro James Daley vardu, SLA Prezidento JAV dvišimtmečio pažymėjimą įteikė miesto atstovė Rose Farina.

Amerika, tokiu būdu, aktyviai dalyvauja "komunizmo statyboje" ...

Kada pradėdam čia linkniuoti pasaulinio bado temas gerai žinome - kainos šoks aukštyn, gyvenimas sunkės. Tačiau, kur nors žemės planetoje stiprės antiamerikinės jėgos, siautės antiamerikinės nuotaikos. Amerikos niekintojus Amerika šelpa be sąlygų savo maistu. Kodėl taip yra? (rd)



Povilas P. Dargis, SLA prezidentas

Iškiliųjų metų Vytautas Širvydas perskaitė itin įdomią istorinę paskaitą apie Susivienijimo kūrimą. Meninę programą atliko solistas Algirdas Brazis. Buv. Lietuvos konsulas Antanas Kalvaitis pravedė su meistriškumu sukurtą iškilmes. Seime negalėjo dalyvauti SLA garbės nariai Nadas Rastenis, Jadvyga Tumavičienė ir Albinas Trečikas. Visvien seimo dalyviai turėjo progą užgirsti prieš 10 metų įrašytą juostelę garbės nario Broniaus Balučio kalbos. Visuomenininko Balučio brandūs žodžiai, tarti Clevelando seimui, ir šiandien nenustojo savo aktualumo.

Seimas pavedė Pildomajai Tarybai prezidiumo galią. Prezidentas Dargis pirmininkavo septynioms darbo sesijoms, viceprez. Aleksandrui Chaplikui pavaduojant. Seimo sekretoriata sudarė Algirdas Budreckis, Antanas Kalvaitis ir Ona Indrelėnė. Maršalkų pareigas ėjo Albertas Ošlapas ir Jurgis Žilinskas. Sesijose buvo išklausyti Pildomosios Tarybos narių pranešimai ir šešių komisijų raportai.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad per paskutinius metus organizacijos narių skaičius padidėjo per 100. Kai bus suvesta 90-ties metų sukaktuvinio vajeaus duomenys, galimas dalykas, kad narių prieauglis bus dar didesnis. Juk pačiame seime 15 aplikacijų pristatė čekagietė Ona Vyshter. Dar 3-4 organizatoriai taip pat SLA sekretorei įteikė naujų narių aplikacijas. 1975 m. gruodžio 31 d. SLA turėjo 7,107 narius, kurie telkiasi 246 kuopose. Pagrindinis turtas siekė \$3,576,847. Turto prieauglis nuo praeito seimo yra 72,935. Organizacijos finansinis pajėgumas

(vadinama solvency arba išgalės) 1975 m. gale buvo 154.24%. Reiškia \$154.24 dengia kiekvieną apdraudus šimtine. Susivienijimas veikia 22-jose JAV valstijose ir Kanadoje. Susivienijimas veikia 10-tyje.

Iš išdininkės Eufrozinės Mikužiūtės pranešimo paaiškėjo, kad nauji bonai, igyti 1974-75 metais, neša 7.5 ligi 9.125%. Paklausimai po pranešimų buvo rimti ir dalykiški. Nebuvo mėginta "šukuoti" pranešėjus, kaip ankstyvesniuose seimuose.

SLA seimas patvirtino nesenai perrinktą Pildomąją Tarybą, atseit: Prezidentą - Povilą P. Dargį, viceprezidentą - Aleksandrą Chapliką sekretorę - Genovaitę Meiliūnienę, išdininkę - Eufrozinę Mikužiūtę, išdo globėjas - Kristiną Austin-Aukštikalnienę ir Jozefiną Milleriūtę bei daktarą kvotėją - Danilų Degesį.

Seimas svarstė 25 kuopų ir narių įnešimus (sumanytus). Deja, daugelis tų pasiūlymų buvo seni trafaretai ar prieštaraujant valstijų draudimo bendrovių įstatymams. Buvo pabrėžtas reikalingumas verbuoti juo daugiau jaunų narių. SLA polsio namų ar vasarvietės klausimas buvo užakcentuotas. SLA Konstitucija pakeista ta prasme, jog ateity rinkimai ir seimai įvyks ne kas dveji, bet kas treji metai. Buvo nutarta išleisti naują SLA Konstitucijos laidą. Buvo paheidaut, kad Tėvynėje pasirodyt daugiau kultūrinių straipsnių anglų kalba čia gimimams ir jaunimui. Seimas į garbės narius iškėlė SLA 6-tos apskrities ilgametį pirmininką Kazį Mačiuką. Sekantysis SLA seimas įvyks 1979 m. Clevelande.

Fraternalinė organizacija negali apsieiti be pasižmonėjimo. Pirmadienio vakare šeiminkai čekagiečiai autobusais apvežiojo delegatus Marketparke po lietuvių įstaigas. Tautiniuose namuose įvyko "Lietuviškos vakaruškos" delegatams ir svečiams. Čia publikai vadovavo "linksmų plaučių" dr. Vytautas Dargis su dainuškėmis. Antradienį, SLA 228-ji vyrų kuopa vaišino arbatėle ir lietuviškais užkandžiais delegatus vadinamoje "vaišių svitoje". Trečiądienio vakare, liepos 7 d., įvyko jubiliejinis banketas su šokiais. Sukaktuvių ženkle Prezidentas Dargis tarė prasmingą žodį. Programą pravedė seimo rengimo komiteto vicepirm. Stasys Molis. Koncertą atliko Algirdas Brazis. Šokiams grojo Neo-Lithuania orkestras.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CHEF

Position open at CAROUSEL DINNER THEATRE BUFFET. Salary negotiable.

SEND RESUME TO:

Box 427

Ravenne, Ohio 44266

or call Ms. Jackson

216-296-8866

(27-33)

MELO KARAS (30)

ROMMELIO TRAGEDIJA

Birželio viduryje Normanjos kautynės abejose pusėse reikalavo labai daug aukų. 'Kartais čia mes per dieną tu rime daugiau nuostolių, negu visą vasarą 1942 m. Afrikoje' - rašė savo sūnui maršalas Rommelis. - 'Mano nervai yra geri, tačiau kartais atrodo, kad negalėsiu išlaikyti. Aš niekada nekariau su tokiais dideliais nuostoliais. Jei kasdien nesilankyčiau fronte, neišlaikyčiau turėdamas nurašyti kasdien po vieną pulką.'

Rommelis kentėjo ir nuo sutrikusio tiekimo. Į dieną jam reikėjo gauti 2,500 tonų įvairių gėrybių ir šaudmenų. Dėl aviacijos ir iš dalies partizanų veiklos, jis niekad negavo daugiau kaip tik 400 tonų. Be to, jam buvo uždrausta pasitraukti bent vieną žingsnį ir iš viso jo galia buvo taip Hitlerio suvaržyta, kad jo pareigas - kaip jis skundėsi sūnui - galėtų atlikti kiekvienas viršila!

Tokioje situacijoje Rommelis pasikvietė fūhrerį į konferenciją Chateau de la Roche Guyon pilyje, apsisprendęs, jei Hitleris neduos jam pagalbos, jį suimti. Lyg nujausdamas, Hitleris Rommelio kvietimą priėmė, bet konferenciją nukėlė į kitą vietą, pagrindžio slėptuvę ties Soissons, iš kur jis prieš keturis metus ruošėsi vadovauti invazijai į Angliją.

Hitleris su savo palyda ten atvyko birželio 17 d. Jis buvo išbašęs nuo nemigos ir nervingai žaidė su spalvotais pieštukais ir savo akiniais, kol Rommelis jam nupiešė padėtį. Kautynės buvo pasiekusios tokio įkarščio kad jos neturėjo pavyzdžio net Rusijoje.

Konferencija buvo pertraukta priešpiečiams. Hitleris valgė ryžius su daržovėmis kurias prieš tai paragavo vienas iš jo palydos. Pavalgęs, Hitleris pradėjo vieną iš savo garsių monologų. Nuo birželio 12 dienos jis įsakęs Angliją bombarduoti V-1 raketomis. Tas bombardavimas britus privers pulti Pas de Callais rajoną ir tokiu būdu spaudimas prieš Rommelį susilpnės. Kai jis baigė, netekęs kantrybės Rommelis stačiai į akis paklausė, neįgali Hitleris dar manas, kad jis gali laimėti karą? Hitleris atšovė įsakymu: 'Rūpinkitės savo frontu, o ne karo eiga'.

Rommelio štabo viršininko pulk. Speidelio, kuris vėliau ėjo aukštas pareigas NATO liudijimu, Rommelis neabejojo, kad taikos sąlygos Vokietijai bus labai sunkios. Jie nelaukė jokios simpatijos, tačiau dar tikėjo į sąjungininkų šaltus apskaičiavimus. Jie juk negalėjo norėti visą Europą užleisti rusams! Už tat Rommelis ieškojo būdo savo senam priešui iš Afrikos laikų - gen. Montgameiriui pasiūlyti paliaubas. Vokiečiai pasitrauktų iš visu

okupuotų teritorijų, sustabdytų Londono bombardavimą su V-1 raketomis ir tik susiaurintam fronte priešintųsi rusams. Prieš tai Rommelis dar norėjo duoti 'šansą' Hitleriui.

Birželio 29 dieną jis ir maršalas Rundstedtas, vyr. visos vokiečių kariuomenės vadas Prancūzijoje, nuvyko į Berghofą. Prieš priimdmas, Hitleris maršalus išlaikė 6 valandas laukiamajame. Po to daug buvo diskutuojama, tačiau mažai kas nutarta. Rommelis reikalavo, kad jo 7-tajai armijai padėtų šiaurėje gen Pattono puolimo laukinti 15-ta armija. Rundstedtas reikalavo didesnės veikimo laisvės pabrėždamas, kad fronto vadai gali padaryti geresnius sprendimus vietoje, negu fūhrerio vyr. būstinė Alpių kalnuose - 600 mylių nuo fronto nutolusi. Hitleris tačiau reikalavo, kad ir toliau būtų ginama kiekviena pėda. Maršalai turį grįžti į savo vyr. būstines ir laukti tolimesnių įsakymų. Tie neatnešė nieko naujo. Rommelis vėl pareikalavo leidimo pasitraukti, persigrupuoti ir tankais pulti artėjantį priešą. Tankai esą puolimo ginklai, bet dabar jie naudojami tik gynimui ir, būdami arti pajūrio, tampa laivyno artilerijos aukomis. Rundstedtas pritarė Rommeliui. Vietoje leidimo liepos 2 d. pas Rundstedtą atvyko vienas Hitlerio adjutantų - pulk. Borgmann, kuris atvežė senajam maršalui 'Ažuolų lapus' prie jo 'geležinio kryžiaus' ir laišką, kuriuo maršalas atleidžia mas iš pareigų dėl 'sumenkėjusios sveikatos'. Jo vieton buvo paskirtas maršalas von Kluge.

Von Kluge iš pradžių Rommeliui priekaištavo, kad tas nuoširdžiai nepildas Hitlerio įsakymų ir patarė 'susitvarkyti'. Netrukus tačiau ir Kluge, asmeniškai susipažinęs su padėtimi fronte, visai sutiko su Rommeliu.

Liepos 15 d. Rommelis raportavo Hitleriui, kad Normandijos fronto būklė kadieną blogėjanti ir artinasi prie labai sunkios krizės. Jis netekęs 97,000 vyrų, jų tarpe 2,360 karininkų. Jų pamainai jis gavęs tik 6,000 vyrų ir dar 4,000 jam esą 'pažadėti'. Tokioje situacijoje reikią

laukti fronto pralaužimo. Raportas baigėsi taip:

'Kariai visur kovoja herojiškai, bet nelygi kova artinasi prie galo. Iš šios situacijos skubiai turi būti padaryta išvada. Kaip pirmos armijos vadas, aš jaučiu pareigą pasisakyti atvirai ...'

Raportas buvo pasiūstas 'komanda keliu', t.y. per Kluge. Tas laišką nutarė sulaukyti. Ir jis, Kluge, dabar buvo įsitikinęs, kad karą reikia užbaigti ir, jei kitaip negalima, leisti Vokietiją okupuoti vakariečiams. Prie jos sienų dar neprisiartinus rusams. Tam reikalui Rommelis buvo dar reikalingas. Jei jo raportas pasiektų fūhrerį, tas greičiausiai jį atstatytų ir atiduotų karo lauko teismui.

Nepaisant ateities perspektyvų tamsumo, Rommeliui kol kas dar buvo pasisekę su laikyti sąjungininkus pajūryje. Tiesa, gen. Bradley užėmė Cherbourgą, tačiau pirmasis tikslas Normandijoje - Cean miestas - dar nebuvo paimtas. Iš viso, invazijos armijos nuo pakraščio buvo nužygiavusios daugiau siai 10 mylių. Eisenhoweris labai nusiminė, kai aplankęs vieną lauko ligoninę Normandijoje, ten rado visą tūkstantį SIW /self-inflicted wounds. Atseit, kariai mieliau patys persišaudavo kojas ar kokią kitą gyvybiniai nesvarbią kūno dalį, kad tik neeiti į kautynes. Vokiečių tankai ir jų 88 mm priešlėktuvinės patrankos pasirodė esą daug geresnį už sąjungininkų ginklus.

Negalėdami susidoruoti su vokiečiais fronte, sąjungininkai pradėjo ieškoti kitų būdų. Vienas projektas - 'Hellhound' - buvo subombaruoti Hitlerio vyr. būstinę. JAV 15-ta aviacijos armija Italijoje gavo įsakymą tam pasiruošti, tačiau vėliau įsakymas buvo atšauktas greičiausiai dėl to, kad Berchtesgadenso bombardavimas netik užmuštų Hitlerį, bet kartu sunaikintų ir OKW - vyriausią vadovybę, kurios radijo telegramas skaitydavo britai ULTROS pagalba. Už tat buvo nutarta pagrobti ar užmušti patį Rommelį. Tas daugiau ir greičiau padėtų pralaužti vokiečių frontą Normandijoje. Liepos pradžioje tam reikalui numaty-

ta operacija - GAFF - buvo vadovybės patvirtinta. Operacijai vadovauti buvo paskirtas vyras, kuris turėjo karinį slapyvardį 'Raymond Lee' - jo tikra pavardė taip ir liko viešai nepaskelbta. Jis vadovavo desperatų būriui, kuriame buvo Alžirijos prancūzai, korsikiečiai, Sicilijos mafijos žudikai, antikomunistai bulgarai ir kt. Po kelių atidėjimų dėl blogo oro, grupė buvo nuleista Prancūzijoje liepos 18 ar 19 naktį.

Tuo tarpu pats Rommelis liepos 17 d., lankydamasis fronte, gavo pažadą padėti sukilime prieš Hitlerį iš tankų armijos vado gen. Heinz Eberbach ir net gen. Sepp Dietrich, 1-mo SS tankų korpo vado. Talką pažadėjo dar du SS generolai: naujas 7-tos armijos vadas Paul-Hausser ir Wilhelm Dittrich 2-ro SS tankų korpo vadas.

Tos pačios dienos popietę 4:20 - du žemai skridę britų lėktuvai apšaudė Rommelio Mercedes, užmušdami šoferį. Automobilis atsimušė į medį. Trijose vietose Rommeliui buvo pralaužtas kaušas ir sunkiai sužeista kairioji veido pusė.

Už poros valandų Montgomery su 1,500 tankų ir 250,000 vyrų pradėjo naują puolimą. (Apie Rommelio sužeidimą tada nežinojo nė viena kariaujanti pusė.) Prieš tankų puolimą 2,300 bombonešių numetė per 7,000 tonų bombų 20 kvadratinį mylių plotą. Overyzyvos tikslas buvo paimti Caen miestą. Šešios vokiečių gynimosi linijos buvo pralaužtos, bet septintoji puolimą išlaikė. Montgomery turėjo savo ofensyvą sustabdyti, netekęs 500

tankų ir 5,000 vyrų. Užimtas buvo tik Caen priemiestis. Londone kilo kritikos audra. Ko kritikai nežinojo - buvo faktas, kad, nors vokiečiai apgynė Caen, jie kartu neteko ir geriausių savo dalinių.

Pats Rommelis netrukus kiek pasitaisė ir spalio 13 d. gavo įsakymą prisistatyti Hitlerio vyr. būstinę. Jis atsisakė. Hitleris jau žinojo apie jo ryšį su Juodoju Orkestru. Sekančią dieną pas Rommelį atvyko du generolai iš OKW. Jie pasiprašė būti vieni su maršalu. Jiems išėjus, Rommelis papasakojo savo sūnui, kad fūhreris dėl pasitarnavimo Afrikoje jam leido numirti paimant nuodų. 'Jei aš tą sprendimą priimsiu, man pažadėta, kad mano šeima ir štabas nebus paliesti.'

Po to Rommelis sėdo į automobilį ir išvažiavo į Ulmą. Pakeliui jis paėmė jam atsiųstų nuodų kapsulę. Oficialiai buvo pranešta, kad Rommelis miręs nuo kraujo išsiliejimo. Ponia Rommelenė netrukus gavo Hitlerio užuostaus telegramą. Po kiek laiko ji gavo ir laišką iš Karo Kapų Komisijos viršininko: 'Fūhreris man įsakė pastatyti paminklą mirusiam maršalui. Aš paprasčiau eilės skulptorių pasiūlymų, kurių kelis čia pridedu .. Man rodos, kad miręs maršalas turėtų būti simbolizuojamas liūto. Vienas skulptorius atvaizdavo mirštantį liūtą, kitas verkiantį, trečias pasirušusį šuoliui ... Man patiktų paskutinytis, bet jei jūs pasirinktumėte mirštantį liūtą, būtų galima tą pastatyti.

(Kitame Nr. 'Liepos 20-ji')

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA



MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Montrealio Olimpiada

ANTANAS LAUKAITIS

Olimpiadai jau įpusėjus, visas didysis Montrealis gyvena olimpine dvasia, kuri ne tik kad iškėlė olimpinį sportą virš eilinės kasdienybės, bet taip suartino vietinius prancūzus su angliškai kalbančiąja Montrealio dalimi, kad jau šiandien nesigirdi jokių grąšinimų apie karalienės nužudymą ir pan. Ir man teko prieš porą dienų krepšinio stadione visai iš arti matyti karalienę, kai ji stebėjo kanadiečius žaidžiant krepšinį. Po rungtynių karalienei, apsuptai stiprios sargybos, einant į automobilį, buvo gera proga padaryti nuotraukas. Mano prietelius iš Lietuvos, padaręs kelias karalienės nuotraukas taip jas vertina, kad, pagal jį, Lietuvoje jos bus jam didžiausios vertės turintis suvenyras.

Kol kas olimpiadoje didesnių nesusipratimų bei sensacijų nėra įvykę. Atrodo, kad ir žydų sportininkai galės laimingai pabaigti visas žaidynes. Prieš dvi dienas, po gana ilgos ir sunkios procedūros, gavau ir aš leidimą apsilankyti olimpiame kaimelyje. Jeigu Melbourne olimpiadoje buvo labai lengva gauti tokius leidimus, kur mes ne tik visur būdavome su lietuviais sportininkais, bet kartais net ir pernaktodavome, taip pat ir Munchene ne vieną kartą teko juos lankyti, čia Montrealyje įeiti į kaimelį pas sportininkus yra gal net sunkiau, negu papulti į 'Dangaus karalystę'. Visą kaimelį iš lauko saugoja kariuomenė, gi dvejus vartus specialioji policija, kuri kiekvieną svečią peršviečia, iškrato

ir paima pasą, kurį gražina pasibaigus vizitui.

Pačiame kaimelyje gyvenimas eina normaliai draugiškoje atmosferoje, yra visokių pramogų ir kt. Tačiau australietis Edis Palubinskas, mano paklaustas kur buvo geriau - čia ar Munchene - atsakė, kad jam ir kitiems sportininkams viskas geriau patiko Munchene nors Montrealyje jis neturi nusiskundimų išskyrus, kad jo jaunai žmonai, kuri buvo baltojo gangsterio prieškeleto savaičių pagrobta, yra labai sunku jį patį pamatyti.

Iki šiol jau mačiau gana daug įvairių sportinių varžybų įvairiuose stadionuose, tačiau, kaip ir ankstyvesnėse olimpiadose, daugiausiai laiko aš praleidžiu stebėdamas krepšinį ir tinklinį. Iki pusfinalio krepšinis vyko gana nedideliame stadione, tačiau nuo šiandien, psibaigus gimnastikai, krepšinis persikėlė į visai netoli manęs esantį Forum stadioną, talpinantį apie 16,000 žiūrovų. Pradžioje bilietų į krepšinį buvo galima dar gauti, bet jau nuo pusfinalių, bilietai spekuliacinėmis kainomis kainuoja apie \$25. Truputį geriau yra su tinkliniu. Krepšinio standartas yra labai aukštas ir geros. Iki šiol pačios įdomiausios rungtynės buvo tarp Amerikos ir Puerto Rico, kurias amerikiečiai laimėjo tik paskutinėje sekundėje po gana keisto kandiečio teisėjo duoto baudos metimo. Maniau jau, kad po rungtynių karšti puertorikiečiai šį kana diečių į gabaliukus suplėšys, tačiau didieji salės policininkai jį išgelbėjo. Atrodo, kad



Olimpiados atidarymas.

R. Gaškos nuotr.



Kanadietės sportininkės.

R. Gaškos nuotr.

ir šiais metais į baigmę papuls Amerikos ir Sov. Sąjungos vyru rinktinės, kai toliau seks Kandos ir Jugoslavijos vyrai, nors netikėtumų gali būti įvairiausių. Australijos krepšininkai pasirodė gana neblogai ir, žaidžiant prieš Sov. Sąjungą žaidynės ejo gana apylygiai, kol į krepšius nepradėjo dėti 7.5 pėdų V. Tkačenko. Jis yra neuzdengiamas centras, labai gerai metas iš savo centrinių pozicijų, biziniai labai stiprus ir jau šioje olimpiadoje gavęs 'Monsterio' vardą. Jei gu jis nebus uždengtas amerikiečių, tai ir jiems gali liūdnei baigtis.

Gana įdomios rungtynės australų buvo ir su Kanada. Pirmasis puslaikis baigėsi australiečių dviejų taškų per gale, tačiau antrajame puslaikyje, jau maždaug 10-je minutėse, E. Palubinskas tapo išfoluotas, australiečiai visai pasimetė ir Kanada gan lengvai laimėjo.

Moterų krepšinis, pirmą kartą buvęs olimpinuose žaidimuose, pasibaigė vakar, Sov. Sąjungos moterims laimint aukso medalį. Šioje komandoje žaidė ir labai staigių judesių gynikė A. Rupšienė. Tačiau, kaip ir pas vyrus, taip ir čia yra moteris milžinas I. Semenova, kurios aukštis yra 7.2 pėdos ir prieš kurią pačios aukščiausios krepšininkės atrodo kaip mažos mergaitės. Ji yra dar ne tekėjusi 25-rių metų mergina ir, kaip jos trenerė korespondentė pasakė, kad su laiku 'motina Rusija' atras ir jai vyrą.

Kaip keista, kad kiekvie-

na olimpiada turi savo mėgiausias sporto šakas. Munchene tiesiog buvo neįmanoma gauti bilietų į futbolą, čia gi jų gali gauti kiek tik nori,



Edis Palubinskas, žaidęs Australijos krepšinio komandoje.

R. Gaškos nuotr.

nes nei kanadiečiai, nei amerikiečiai per daug juo nesidomi. Gi gimnastika, kuri per paskutinius kelius metus pasidarė taip populiari, čia yra turbūt pati populiariausia sporto šaka ir bilietai jau nuo pat pradžios būdavo visą laiką išparduoti. Su tikrai dideliu įdomumu ir aš sekiau absoliučius rezultatus atsiekusią rumunę Comanecį, kuri čia yra žiūrovų numylėtinė. Tačiau gana skaudu buvo ir man, kai Muncheno olimpiados princesė O. Korbut, su ašarom akyse, turėjo savo princesės karūną perleisti Comanecį. Gaila buvo, kad ji turi truputį ir lietuviško kraujo, tačiau dar beveik pati jauna mergina būdama, jau tuoj bus veteranė. O kiek darbo, kiek valandų buvo praleista šiems tiesiog cirkiniams, žmogaus be kaulų pasirodymams.

Tinklinis šioje olimpiadoje ir yra vienas iš mėgstamiausių stebėti sporto šakų. Moterys, kaip ir vyrai, kerta tie siog iš peties, kartais net nepastebint kur tas sviedinys buvo numuštas. Ypatngai geri japonai, kubietės moterys. Ir, bendrai paėmus, spalvotosios rasės tinklininkai, nors dažnai ir pralaimi, žiūrovams sukelia labai didelį žaidybinių pasigrožėjimą.

LIETUVIŲ PASIRODYMAI

Ruošdamas paskutinį savo aprašymą aš praleidau irklotojo A. Čikoto pavarde. Iki šiol jau aukso medalį gavo krepšininkė A. Rupšienė, kuri yra viena iš pagrindinių (Nukelta į 6 psl.)



Estės šoka olimpiados atidaryme.

R. Gaškos nuotr.



Olimpinis 'kaimelis', kur buvo apgyvendinti sportininkai.

R. Gaškos nuotr.

Montrealio Olimpiada

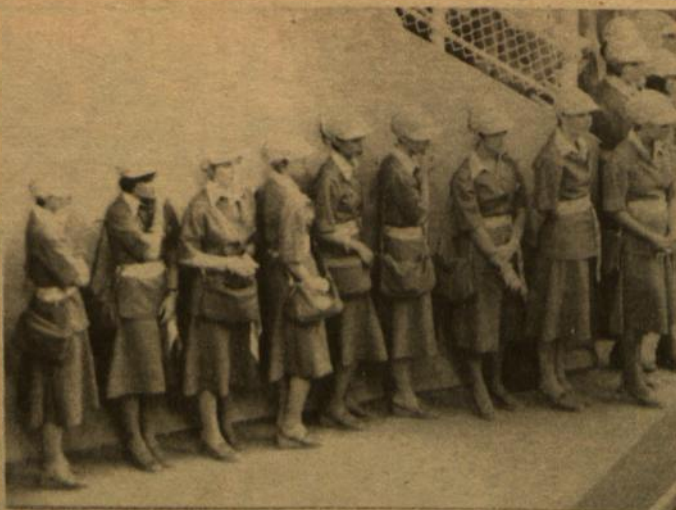
(Atkelta iš 5 psl.)

dinių Sov. S-gos žaidėjų. Jos žaidimas yra paremtas dideliu greičiu, geru sviedinio valdymu, puikiais metimais.

Bronzos medalius jau gavo plaukikas A. Juozaitis ir dviviečiui akademiniui irklavime G. Ramoškienė ir L. Kaminskaitė. Jaunas ir puikiai atrodantis A. Juozaitis, savo pirmame preliminariniame užplaukime buvo pastatęs naują olimpinį rekordą, kurį po pusvlandžio mūsė kitas plaukikas. Baigmėje Juozaitis buvo gana laimingas ir bronzos medalį iš kanadiečio išplėšė tik per pirštų galus, kas gana netaip patiko pilnam plaukimo baseine esančiam daugiausiai kanadiečių žiūrovų skaičiui. Šis jaunojo lietuvio atsisiekimas plaukime yra ypatingai svarbus, nes, jeigu kitose sporto šakose daugumoje dominuoja Sov. Sąjungos sportininkai, tai plaukime jiems tai padaryti yra labai ir labai sunku. O gi štai jaunas lietuvis plaukikas pralaužė šiuos sunkius ledus ir pateko į taip sunkių geriausių pasaulyje plaukikų tarpą. Gi australai, ta būvusi vandens sporto šalis, šioje olimpiadoje pasirodo labai blogai.

Irklavime G. Ramoškienė ir L. Kaminskaitė buvo gana nelaimingos ir daugumos nuomone turėjo laimėti ne bronzos, bet sidabro medalį. Tai padaryti sutrukdė antrasis, truputį pavėluotas startas. Po išteikimo šioms puikioms lietuvaiteis bronzos medalio, jas stebėję lietuviai žiūrovai apspito ir sveikino jas, kas taip jas sugriaudino, kad jos net verkė pradėjo. Tikrai tai buvo labai jaudinantis momentas visiems lietuviams.

Vienas iš pačių populiariausių lietuvių sportininkų šioje olimpiadoje yra Australijos krepšinio komandos žaidėjas Edis Palubinskas. Po kiekvienų Australijos žaistų



Dalis olimpiados hostesių, tarp kurių yra ir keturios lietuvaiteis.

krepšinio rungtynių laikraščiuose visuomet daugiausiai mirguliuoja Edžio pavardė. Iki šiol jis yra daugiausiai taškų padaręs krepšininkas (po 4-rių rungtynių 133 taškai). Žaidžiant prieš Kanadą, pilname stadione, kanadiečiams iš pasiutimo šaukiant už savo didžiulius krepšininkus, nemažai buvo girdima ir australiškų garsų, kurių kelios grupės, pasipuošę net savo vėliavomis, ragino australus ir Edį. Iki antrojo puslaikio pusės, beveik kas antras žodis buvo girdimas ar tai Edis, ar tai Palubinskas, nes jis mėtė, vedė žaidimą, folavo, ar jį foluodavo ir pan. Šalia manęs buvę karšti kanadiečiai niekaip negalėjo išsiaiškinti, kas tai per australietis su tolia keista ne australiška pavarde, privaręs pradžioje jiems tiek baimės, kad net jų žymusis treneris negalėjo ramiai savo kėdėje nusėdėti. Ir gaila, apleidus aikštę, dingo ir visas įtempimas ir minima Palubinsko pavardė.

Su Edžiu ir jo jauna amerikiete žmona teko ilgiau išsikalbėti. Jis šiuo metu Louisiana valstijoje mokytojauja ir treniruoja kolegijos komandą. Į Australiją nežinia kada grįš, nebent gautų gerą pasiūlymą. Profesionalu irgi nežinia ar taps. Šiuo metu jis yra laimingas su savo žmona, siunčia Amerikos ir Australijos lietuviams krepšininkams, su kuriais jis ne vieną kartą yra žaidęs, geriausius linkėjimus ir geros sėkmės sporto šventėse.

Montrealis yra pilnas atvykusių lietuvių iš kitų Kanados vietovių ir Amerikos. Montrealio lietuviai yra tikrai puikūs ir beveik visos šeimoms turi daugiau ar mažiau svečių iš kitų vietovių. Malonu čia ir man buvo sutikti savo seną sportinį ir olimpinį prietelį dr. R. Gašką, kuris stengiasi čia, kaip kad ir Munchene, padaryti daugiau nuotraukų, ypatingai iš mūsų lietuvių sportininkų varžybų, kuriomis ir naudojuosi pajavirinimui savo olimpinio straipsniui. Senieji Kanados ir Amerikos sporto vilkai, kaip J. Bulionis, Pulkauninkas, Grybauskas, Narbutas ir kiti yra atvykę į šią olimpiadą pamatyti jos ir su paskirų laikraščių skaitytojais pasidalinti olimpinėmis mintimis. Malonu buvo sutikti ir susipažinti Chicago žinomą lietuvę p. Rudienę, kuri su savo mecenatu vyru be

nuolatinio Chicago Lietuvių Operos šelpimo, yra labai daug prisidėję ir prie paskutiniųjų Amerikos lietuvių krepšininkų pasiuntimo gastrolėms į Europą. Sportinė dvasia atvedė visą ponų Rudžių šeimą ir į Montrealio olimpiadą.

Tačiau didžiausia padėka mano ir kitų lietuvių yra olimpinei hostesei Vidai Adomonytei. Ji dirba didžiajam miesto hoteliui, kur yra suvažiavę viso pasaulio Coca Cola bendrovės didieji bosai ir jiems ši, olimpinė gėrimų bendrovė, yra parūpinusi viską, kad tik jie kuo geriau pamatytų olimpiadą, kurios dalyviai be pinigų geria šį gėrimą. Per Vidą aš ir keletas kitų svečių gavome gana daug gerų ir nemokamų biilietų į svarbias rungtynes. Be jos, olimpiniam kaimelyje ir stadione dar dirba ir kitos lietuvaiteis: tai Rūta Danaitytė, Audra Jonelytė ir Dana Beniušytė, kurios taip pat saviesiems daug padeda.

Gana nemažai yra ir lietuvių iš Lietuvos, kurie yra apgyvendinti gan tolokai nuo miesto esančiame motelyje. Jie niekaip negalėjo suprasti kaip pradžioje olimpiados galėjo sustreikuoti jų motelio autobusų šoferiai, palikdami juos kone visai be transporto. Keikė ir jie streikus, va-

CAPE COD LIETUVIAI

Maža, bet darbinga Cape Cod LB Apylinkė gražiai paminėjo baisiojo birželio išvežimus.

Birželio 13 d. Kat. bažnyčioje buvo atnašaujamos memorialinės mišios už visus lietuvius išvežtus į Sibirą, kankintus ir žuvusius, ir dar ir dabar tebekenčiančius Sovietų priespaudą okupuotoje Lietuvoje.

Per pamaldas amerikiečių Kat. kunigas gražiai paminėjo lietuvių tautos kančias ir prašė visų melstis už žuvusius Lietuvos patriotas, kurie kovojo dėl pilietinės ir religinės laisvės. Taip pat prašė Dievo palaimos, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Po pietų p.p. Pakščių vasarvietėje buvo specialus susirinkimas, kur trumpai buvo pirmininko M. Biliūno pagerbti visi išvežtieji, nukankinti, žuvusieji, ir dabar dar okupacijos jungą nešą tautiečiai.

Trumpu žodžiu M. Biliūnas padarė pranešimą apie įvykčius baisiojo birželio ir vėlesnius vežimus, pateikiant net statistinę medžiagą apie mūsų tautos naikinimą. Dar apie išvežimo išpūdžius kalbėjo inž. J. Mikalauskas.

Po to dr. J. Gimbutas, ilgesniame labai gražiai paruoštame referate, kalbėjo apie mūsų garsų mokslininką ir lietuviybės išlaikymo puoselėtoją prof. dr. Liudvi-

žinėdami taksiais ir mokėdami dolerius, kurių jie trims savaitėms tegalėjo išsikeisti labai mažai.

Tačiau lietuviška olimpinė dvasia yra tikrai šilta ir artima čia. Bendraujame čia mes visi, tiek sportininkai, tiek ir svečiai iš visų pasaulio kraštų ir visi labai nuoširdžiai ir lietuviškai esame montrealiečių priimti.

ką Gediminą Martyną Režą jo 200 metų gimimo sukakties proga.

Jis buvęs didelis lietuvių kovotojas ir reikalavo, kad visi tuometiniai prūsų kunigai mokėtų lietuvių kalbą. Pats buvo išspausdinęs K. Donelaičio Metus ir juos išvertęs į vokiečių kalbą. Taip pat vertė Bibliją, rinko tautosaką ir lietuvių poeziją, ir pats daug rašė.

Profesoriodamas Karaliaučiuje daug pagelbėjo lietuviams studentams ir savo vardu įsteigė fondą neturtinantiems lietuvių studentams šelpti. Pats buvo gimęs žėjų šeimoje, Kervaičių kaime, Kuršių Neringoje.

Jis šviečia mums lyg simbolis, nors gimęs prieš 200 metų, bet nurodo kaip reikia rūpintis ir kovoti dėl lietuvių išlaikymo.

Paskaita buvo su įdomumu visų mielai išklaudyta ir dr. Gimbutui už jos paruošimą nuoširdžiai padėkota. Po to sekė mūsų ponų skaniai pagaminti tortai ir pyragaičiai su kavute. Ilgai dar buvo tarpusavyje dalintasi išgyventieji išpūdžiai. (k)

FITTERS

Minimum 2-3 yrs. exp. on heavy plate fabrications.

ASSEMBLERS

FOR 1ST & 2ND SHIFT

Heavy equipment.

JARVA INC.

29125 Hall St.

Solon, Ohio 44139

(28-31)

WANTED 1ST CLASS — DROP FORGE HAMMER OPERATOR

Board Hammer & Lasso Hammer experience. Top wages and all fringe benefits.

FOR 1ST AND 2ND SHIFTS.

CALL OR APPLY TO W. J. ALLEN

LET'S DROP FORGE

2714 W. JEFFERSON

DETROIT, MICH. 48216

313-496-1970

E.O.E. (27-33)

DIE CASTING

Supervise the aluminum die casting department of our appliance manufacturing plant. Knowledge of aluminum die casting essential.

PHENOLIC MOLDING SUPERVISOR

Knowledge of transfer, injection and compression molding essential.

TOOL & DIE MAKERS

Must be able to maintain molds & dies. We offer excellent salary, fringes, steady work and promotional opportunity. For an interview write to Plant Manager:

SCM PROCTOR SILEX

P. O. BOX 600

SOUTHERN PINES, N. C. 28387

An Equal Opportunity Employer (26-35)

MACHINE REPAIRMEN-JOURNEYMEN

Knowledge of cold heading machinery helpful. Must be able to do arc and acetylene welding. Trouble shooting of electrical systems of machines, must have past experience at machine repairs. Good pay and benefits.

MICHIGAN RIVET CORP., 13201 Stevens Rd

Warren, Mich. 48099 Tel. (313) 754-5100

An equal opportunity employer. (30-37)

TOOL & DIE MAKER - EXPERIENCED ONLY.

Prefer someone with good shop background. Familiar with surface grinder, milling machine & lathes. Hourly rate commensurate with experience. Apply at General Lock Co., 244 W. Sheffield, Pontiac, Mi. An equal opportunity employer. (30-32)

Opportunity for REGISTERED NURSES and LPN'S.

For all shifts. Full & part time. Good salary. Liberal personnel policies and fringe benefits. Suburban location. Presbyterian Village, 19838 Garfield, Redford, Mich. Tel. (313) 531-7200. (30-34)

BORING MILL OPER., TAPE MACH. OPER.

Devlieg and Cintimatic exper. required. Paramount Boring & Machine, 5255 W. 11 Mi. Oak Pk., Mich. Tel. (313) 543-2100. (30-32)

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS PUOSNIŲ IR PASKUTINĖS MADOS KAILIŲ

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)



Aukso medalininkė - krepšininkė A. Rupšienė, žaidusi už Sov. Sąjungą.

R. Gaškos nuotr.

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ ARTĖJA

Pats vidurvasaris. Dirbančiųjų atostogų - poilsio laikas. Kas tik gali, stengiasi ištrūkti iš miesto aplinkos, kad galėtų pasilepinti saulės ir vandens tiekiamais malonumais. Ne visi yra tokie laimingi ir gali naudotis vasaros teikiama palaima. Yra žmonių, kurie savanoriškai išsipareigojo atlikti lietuvių bei naudingą darbą, turi atsisakyti asmeninių malonumų, kad galėtų atlikti pasiimtas pareigas. Šios vasaros asmeninės atostogos aukoja tautinių šokių šventės reikalams ne tik šokėjos-ai, vadovai-vės, bet ir rengimo komiteto bei visų komisijų nariai.

Š.m. liepos 25 d. komiteto pirmininkas Bronius Juodelis savo sodyboje sukvietė komiteto bei visų komisijų pirmininkų ir narių bendrą pasitarimą. Šiame subuvi-me dalyvavo (neperdėsiu pasakęs) visa kapa dalyvių, daugiausia moterų, jų tarpe ir garbės viešnia, gen. konsulė Juzė Daužvardienė.

Gražioje ir pavėsingoje aplinkoje, malonių šeiminių Juodelių globojami ir vaišiniai, jie ne tik atliko savas pareigas, bet smagiai praleido visą sekmadienio popietę.

Iš pirmininko B. Juodelio ir kitų komisijų pranešimų paaiškėjo, kad šventės paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai, visi komiteto ir komisijų nariai dirba vieningai ir to paties tikisi iš pačių šokėjų ir jų vadovų.

Bilietai pardavimas į šventę sulaukė visuomenės reikiamo dėmesio ir labai gerai perkami. Komitetui sudaro rūpestio ne kaip išplatinti bilietus, bet kaip patenkinti norinčius įsigyti. Likę keli šimtai paskutiniųjų vietų, manoma, bus artimiausioje ateityje išgrobstyti. Tikima si, kad visa 8000 vietų salė bus su kaupu užpildyta. Šį kartą, delsiantiems ir negalintiems laiku apsispręsti, gali tekti sėdėti namie.

Šventės banketo energingoji komisija: M. Remienė -

pirmininkė, A. Mažeikienė, S. Endrijonienė ir J. Juknevičienė, gana vikriai apsisuko ir į suaugusių banketą jau visus bilietus išpardavė. Šventės dalyviams skirtose salėse, bilietai platinami per šokėjų grupių vadoves ir, tik joms atsiskaičius, paaiškės ar bus laisvų vietų.

Trečioji finansų telkimo komisija, vadovaujama dr. D. Giedraičio turi didesnių rūpesčių. Energingo visuomenininko J. Evans sumanymu, komisija užsimojo telkti lėšas ne tik tiesioginiu aukų rinkimu, bet ruošia ir dovanų paskirstymą. Daugelį dovanų suaukojo mūsų turtin-gieji biznierių, dailininkai ir bankai, o didžiausį laimėjimą - automobilį (1976 m. Buicką) dovanoja komisija (geromis sąlygomis perka). Štai tų dovanų sąrašas: 1976 metų Buick Century spec., 19" spalvota TV ir mot. laikrodėlis (Midland Taup. ir Skol. b-vė), 1 savaitė 2 asm. atostogos (V. Adamkus), Toshiba radijo FM/AM (Evans ir sūnus laidojimo namai), paveikslai dailininkų: B. Murino, A. Petrikonio ir M. Šileikio. Be šitų dovanų dar dešimt mažesnių laimėjimų.

Jei visuomenė taip domėsis ir loterija ir išigys bent po vieną bilietą, tai finansiniai reikalai išsispres teigiamai. Laimėjimų bilietai yra pasiūsti visoms šokių grupių vadovėms ir jos per šokėjus ar kitu būdu platina. Jei numatyti bilietai bus išplatinti, tai visi finansiniai išsipareigojimai bus išpildyti.

Šokių grupės repetuoja ir ruošiasi tinkamai atlikti savo paskirti. Rūpestis sudaro Brazilijos šokių grupės atvykimas. Ne vien brangi kelionė, bet vyriausybės reikalaujamas užstatas, sudaro nepakeliamą finansinę naštą. Tas reikalas tvarkomas čia per konsulatą ir Brazilijoje per Užsienio Reikalų Ministeriją, stengiantis gauti išimti. Tikimasi, su įtakingu žmonių pagalba, šį reikalą palankiai išspręsti. Anglijos ir Venecuelos šokių grupių



Čiurlionio ansamblio tautinių šokių grupė su vadovais Rūta Motiejūnaite ir Rimu Aukštuoliu.

ruošia eina be ypatingų sutrikimų ir šventėje dalyvaus. Šokėjų skaičius nėra pasikeitęs ir laukiama arti 2000 narių.

Šokių šventės leidinys, kurio redaktorė yra D. Bindokienė, jau yra paruoštas ir atiduodamas spaudai. Garbės svečių atsakymai jau plaukia, nors patys svarbiau sieji paaiškės tik prieš porą savaitę. Proklamacijos nori ma gauti iš Illinois gubernatoriaus D. Walkerio, Cook apskr. pirmininko Dunn ir Chicagos burmistro R. Daley.

Baigdamas pranešimą pirmininkas B. Juodelis padėkojo visiems nariams už tinkamą pareigų atlikimą, glaudų bendradarbiavimą, prašė ištesėti iki galo ir pagelbėti pačios šventės metu, jei atsirastų reikalas.

Muzikinę šventės dalį tvarko Algis Modestas. Liaudies instrumentų orkestrą suorganizavo ir jam vadovauja muzikas Alfonsas Mikulskis. Jį sudaro Kanados skautų - S. Kairio ansamblis, Detroito šaulių kanklininkės - vad. D. Petrokienė, Čiurlionio ansamblis - vad. muz. A. ir O. Mikulskiai, ir Balio Pakšto taut. instr. orkestrai. Diriguos muzikas A. Mikulskis.

Šokiams gros pučiamųjų ir taut. instr. orkestrai, o kai kuriems pritars ir jungtinis choras, vad. muziko A. Jurgučio. Jungtinį chorą sudaro: Dainavos ansamblis, Ope-ros, Pirmyn, Vyčių, ir

ros, Pirmyn, Vyčių, ir Tėviškės paraf. chorai.

Taigi, šventei rengti komitetas yra viską numatęs, viskam pasiruošęs ir prašo plačiąją lietuvių visuomenę remti ir aktyviai dalyvauti. Tik visų sutartinu dalyvavimu parodysim amerikiečiams savo jėgą ir paminėsime šios svetingos šalies 200 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

• DAIL. V. KASIULIO kūrinių paroda įvyks Chicagoje Jaunimo Centre ne rugpiūčio 7, bet 27 d. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• A.A. STASYS KALVAITIS, buvęs Nepriklausomoje Lietuvoje Jaunosios Kartos redaktorius, žinomas lituanistas, paskutiniu metu gyvenęs Chicagoje, liepos 27 dieną mirė sulaukęs 71 metų amžiaus. Velionis priklausė Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai.

Nuliūdime liko sūnus Arvydas su šeima ir Lietuvoje brolis Petras.

Velionis buvo pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje ir liepos 30 d. palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas



Agronomų ir veterinarijos gydytojų gegužinėje Chicagoje, V. Alantas skaitė ištrauką iš baigiamo rašyti romano Lietuvos ūkininkams pagerbti. Iš kairės: V. Alantas, A. Indreika (neseniai miręs), p. Alantienė ir romano mecenatai - Antanina ir Juozas Vasiukevičiai.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man atsiųsti šias knygas:

- ☐ Vyt. Alantas. ROMAS KALANTA. Gyvieji Deglai Nemuno slėnyje.\$3.00
- ☐ R. Spalis. MERGAITĖ IŠ GETO. Romanas\$5.00

Pavardė ir vardas

Adresas

■ laiškai Dirvai

MAŽA PIKTYBĖ DIDŽIA VIRSTA

Dėl J. Gailos straipsnio 'Pasaulio Lietuvis' birželio numerį, gavome daug skaitytojų laiškų, pasipiktinusių tokiu jo išpuoliu prieš Dirvą.

Čia spausdiname savo bendradarbio K. Areimos ilgėsnį laišką, kuris beveik visumoje išsako ir kitų skaitytojų laiškuose reiškiamą nuomonę.

-Red.

Gerb. Redaktorium,

Būkite malonus atspausdinti Dirvoje šį mano laišką J. Gailai.

Norėdamas būti objektyviu ir teisingu, prieš rašydamas šį laišką, pas kompetingus asmenis pasitikrinau apie visus J. Gailos išminėtus priekaištus Dirvai ir jos žmonėms. Įsitikinau, kad LB-nė J. Gailos užimtu keliu toli nenuėis, jei nekeis krypties. Mano, kaip eilinio iš tylios daugumos lietuvių tikslas nei teisinti, nei smerkti ką nors, bet matant LB kryptant iš tiesau kelio, padėti ieškoti suderintų veiklos būdų, kad mūsų tautos reikalai jungtų visus į bendrą darbą, kad bendri tikslai neliktų tik paskiriems, drąsos turintiems, bet išminties stokojantiems asmenims organizacijų byrėjimui pagreitinti, ką matome ir iš J. Gailos pasisakymų. Jis, PLB-nės leidžiamame biuletenyje 'Pasaulio Lietuvis' nr. 24 (1976 m. birželio mėn.) per penkis puslapius surinko visas Dirvos padarytas 'nuodėmes' ir šesiu dekadų skaitytojų didžiausiam nustebimui nerado paminėti nė vienos Dirvos papildytos dorybės. Matyt jis nėra dar susipažinęs su LB kūrimosi ir iki šių dienų veikimo istorija, jei drįsta švaistytis tokiom neatsakingu tuščių žodžių frazėmis. Jei būtų susipažinęs, tai žinotų, kad jo įnašas į LB yra dar tik lašas jūroje palyginus su Dirvos įnašu. Iš minėto jo straipsnio matosi, kad J. Gaila neturi jokios nuovokos apie spaudą nei apie organizacinę veiklą, kiekvienam sakinyje kitiems prisegdamas nepatikrintą žodį 'melas'.

Dirvą ir jos bendradarbius jis išvadina garbėtroškom, jų straipsnius tuščiažodžiavimų rinkiniais, jų kovą prieš bendradarbiautojus tik sąskaitų suvedinėjimu su savo asmeniniais ar ideologiniais priešais, esą, jie savo 'aš' yra pastatę aukščiau visos išeivijos ir t.t. Jis rašo: 'Ir tada rašai aplinkraščius, prašydamas remti laikraštį, nes be jo spraga lietuviškame gyvenime, bet pats širdy tuo netiki siunti vaiką su laikraščiu sąrašu platinimui ir slapta viliesi, kad tam laikraščiui negautų prenumeratų' ... (588 psl.)

Ar p. J. Gaila pamiršo, ar iš viso nežinojo, kad LB apima - bent turėtų apimti - visus lietuvius, o jos vadovybė yra tam, kad tarnautų ne sau ar savo partijai, bet visai bendruomenei, jos rūpes-

čiais gyventų, jos interesus gintų, daugeliu atveju išsižadėdami savęs. Dėl to vadovai ir turėtų būti aukščiau visos b-nės, o kad tokie būtų, turi skaitytis su visos b-nės žmonių valia ir tą valią pilna to žodžio pasme vykdyti. Kada su tuo nebesiskaitoma, tai parodo vadų savigarbos ir politinio subrendimo stoką, kuris itin reikalingas dabartinei LB vadovybei, bandančiai apimti visas išeivijos lietuvių veiklos sritis.

J. Gaila matyt nežino, kad spauda, Taigi ir Dirva, yra vienas iš mūsų didžiųjų veiksmų; kad ir spaudai yra pripažįstama laisvė reikšti mintis, gyvenimo įvykius vispaukai vertinti, ne vien liaupsinti, kaip tai daroma diktatūrinėje komunistų spaudoje. Spausdintu žodžiu mes išeinam ginti aukštųjų tautos idealų, kelti savo tautos reikalą, palaikyti tautinę kultūrą ir lietuviybę. Kiekviena organizacija apima tik savo narių bendruomenę, rūpinasi tik savo organizacijos darbais bei reikalais. Tuo tarpu mūsų spauda apima ir savo skaitytojus galimai daugiau informuoja apie viso pasaulio įvykius, pirmą vietą lietuvių tautos ir išeivijos. Ji tarnauja visai lietuvių visuomenei, visoms organizacijoms, ne vienai kuriai valdybai ar partijai. Iš tūkstančių skaitytojų atsiranda ir nepatenkintų vienu ar kitu klausimu, sunku surasti du žmones visais klausimais vienos nuomonės. Dabar pažvelkime į J. Gailos, su LB krašto valdybos pirmininko pareigomis nesuderinamus, išpuolius prieš Dirvą.

Jis kaltina Dirvą, kad 1974 m. aprašant Simo Kudirkos spaudos konferenciją Waldorf Astoria viešbuty, New Yorke, nebuvo paminėti ir du LB k.v. vicepirmininkai ten dalyvavę, dėl ko jie grįžę turėjo aiškintis, ar tikrai ten buvę. Bet p. Gaila ne pasitikrino, ar Dirva buvo kviesta, ar iš viso žinojo apie tą konferenciją. Mano turimomis žiniomis, pranešimą gavo telefonu iš salės vieno dalyvio (P. Petručio - Red.) ir ačiū jam. Be to, ar gi visų parengimų dalyvių sąrašai spausdinami laikraščiu? O jeigu LB k.v. pirmininkas ne pasitiki savo bendradarbiais kada jie nepatenka į spaudą, o turi aiškintis kur buvo, tai labai apgailėtinas organizacijos reiškinys.

J. Gaila priekaištauja, kad esą Dirva stengėsi neminėti LB krašto valdybos įsteigto Simo Kudirkos fondo. Na ir čia jis nemato toliau savęs. Atrodo nežino, negirdėjo ir

neįsigijo rašytojo Jurgio Gliados parašytos, Dirvos dviem laidom išleistos ir išplatintos knygos 'Simas', kol jis dar buvo mums laisvės simboliu. Ir Dirvos bei ALTS-gos narių pastangomis bei aukomis buvo išleista bei išplatinta svetimiesiems 'Simas' ir anglų kalba. Tie, kurie dirbo, platino ir aukoję, sąskaitų nepateikė jokiam fondui. Dirvai ir visiems talkininkams didžiausias atpildas, kad Simas atvyko į laisvę.

J. Gaila net tris kartus tame rašinyje bando įvelti Simą vėl primesdamas Dirvą, kad Jungtinėse Tautose sovietų suorganizuotam Čiurlionio minėjime buvo paminėti kiti dalyvavę ir LB apygardos valdybos narys, bet praleista Simo pavardė. Pono Gailos žiniai pranešu, jog Simas ten dalino lapelius reikalaujant išlaisvinti rusų disidentą Kovaliovą. Apie tai reikėjo aiškintis su Simu, bet ne Dirvai priekaištauti ar jos bendradarbiams.

Toliau J. Gaila rašo, kad 1974 m. spalio 29 d., JAV krašto valdybos pirm. gavo iš Chicagos, prezidento Antano Smetonos minėjimui rengti, komiteto pranešimą, kad jo pavardė ir LB iš minėjimo išbraukta su paaiškinimu, kad PLB biuletenis paskelbė straipsnį prieš A. Smetoną. Gaila teisinasi: 'JAV LB pirmininkas buvo visiškai nekaltas. Pasaulio Lietuvių leidžia PLB valdyba, kraštų valdybos jo necenzūruoja. Jam taip pat nebūtų galima prikišti neapykantos buvusio prez. A. Smetonos atžvilgiu, nes pastarojo prezidentavimo laikais dabartinis JAV k.v. pirm. dar buvo vystyklėliuose, ar laktė trumpomis kelnėtimis. Taigi, jis tikrai negalėjo išpikyti nei Prezidentui, nei T. Sąjungai, bet visgi ALTS vadovams tapo nepriimtinas.'

Klaidingai p. J. Gaila supranta savo pareigas ir PLB biuletenio paskirtį. Juk 'P.L.' biuletenis yra visuotinis PLB-nės balsas! Ir jeigu jame juodinamas Nepriklausomos Lietuvos prezidentas jo 100 m. gimimo proga, kyla klausimas, kam tas biuletenis tarnauja ir rodo faktą, kad tokia organizacija nebegali apimti visų išeivijos lietuvių. Komiteto atsakyme neginčijuoją J. Gaila kaip asmuo, bet kaip LB krašto valdybos pirmininkas.

Žinau, redaktoriams pataikio ir netyčia atspausdinti iš bendradarbių gautų ne visada tikslų informacijų, bet šiuo atveju netuvo atsitiktinumas. Inicialų autorius buvo gerai visiems žinomas ir, kiek teko patirti, P.L. redaktorius aiškinosi, kad buvo spaudžiamas dėti. Bet man prisimena, kad prieš tai viename iš A. Smetonos minėjimų garbės svečių sąrašuose ir nuotraukose mačiau ir JAV k.v. pirm. J. Gailą kaip garbės svečią. Tuo atveju reikėjo kaltinti dėl partinio fanatiškumo Pasaulio Lietuvių leidėjus, bet ne kitus.

BENDRUOMENĖS SUSKILIMO PAŠALINIMAS — DIDŽIAUSIAS NAUJOS TARYBOS UŽDAVINYS

Š.m. liepos 26 d. 'Draugo Laiškų redakcijai' skyriuje atspausdintas Stasio Barzduko straipsnis 'JAV LB naujos valdybos belaukiant'. Jame kalbama apie 'pagrindinius Bendruomenės principus, kurių atsisakymas arba keitimas priklausė vyriausiam PLB organui - PLB seimui'. Toliau autorius teigia, kad 'Negali šiais principais, kaip kokiais savo daiktais, mainikauti kiekvienas, kaip tik kokie mainai į galvą ateina'. Todėl, išpėja St. B., 'Bendruomenės organų pareiga yra saugoti jos principų nepažeidžiamumą, dėl to principai negali būti nei kokių vietinių, ar naminių pasitarimų ar derybų objektas.'

Gaila, kad ponas Barzdukas savo laiške Draugui aiškiai nenurodė, kurie yra tie 'pagrindiniai Bendruomenės principai', kuriuos pakeisti

J. Gaila kaltina Dirvą, kad jos bendradarbis pacitavo iš Darbininko (1976.III.5) žinutę apie LB New Yorko apygardos suvažiavime iškeltą klausimą dėl lapkričio 13 d. žygininkų kaž kur be žinios dingusius kelius tūkstančius dolerių.

Kur J. Gailos logika priekaištauti Dirvai vietoj išsiuškintus koks tas likutis, kodėl LB suvažiavime keltas klausimas, ir kodėl Darbininkas paskelbė tokią žinutę, kaip ten buvo kalbėta. 'Ir dar tas anonimas pasivadinęs LB steigėju', piktinasi J. Gaila. Taip, gerbiamasis, LB-nę steigė ir toliau jos egzistencija sieloja visi išeivijos lietuviai, o be to, gerai žinau, kad redaktoriai su anonimais neturi reikalo, jiems gerai žinomas kiekvienas autorius.

Piktą išpuolį J. Gaila daro dėl LB atstovės liudijimo demokratų platformos komite. Mat LB informacija paskelbė, kad tik jų atstovė liudijo Providence, R.I. demokratų platformos k-tui, kai tuo tarpu vietos amerikiečių laikraštis paskelbė tik: 'Anthony J. Varnas, Chairman of the Lithuanian Division of All Americans Council, decried the Soviet occupation of Lithuania, Latvia and Estonia ...'

Ponas Gaila vadina tai Dirvos melu, bet nesigilina, kas čia meluoja. Arba LB informacija, paminėjusi tik savo atstovę, ar amerikiečių laikraštis paminėjęs tik A. Varną, ar demokratų partijos komitetas laikraščiui suteikęs tokias žinias, nes Varnas yra lietuvių atstovas demokratų partijoj ir jo net buvo atsiuškinta iš Washingtono, ar sutinkas, kad dalyvautų ir LB atstovė, kuri pareiškusi pageidavimą. J. Gaila turėjo pirma įvykius patikrinti, o ne svaidyti akmenis nežiū-

(Nukelta į 9 psl.)

galėtų tik PLB seimas. Lietuvių Charta uždavinius nurodė visiems išeivijos lietuviams, taigi ir Lietuvių Bendruomenei. Principiniai dėl tų Chartoje nurodytų uždavinių nesiginčijama, nes visuotinai pritariama lietuvių išlaikymo ir Lietuvos išlaisvinimo idėjai. Diskutuojami kartais tik metodai šiuos uždavinius vykdyti. Kas liečia darbo kelius (metodus, priemones, suorganizavimą ir kt.), tai ir pats ponas Barzdukas sutinka, kad juos 'reikės gerinti, lyginti'. Dar daugiau, PLB Konstitucijoje I #2 sakoma: 'Kiekvieno krašto Lietuvių Bendruomenė tvarkosi pagal jos priimtą statutą, prisiderindama prie vietos sąlygų bei įstatymų ir PLB konstitucijos'. Taigi ir JAV LB-nė savivaldos atžvilgiu tvarkosi savystoviai. Tam nėra reika lingas PLB seimo pritarimas. Ponas Stasys Barzdukas gerai žino, kad praktikoje beveik kiekvieno krašto LB tvarkosi skirtingai, prisitaikydama prie vietos sąlygų.

St. B. tvirtina, kad 'LB-nė turi būti visuotinė, taigi atvira kiekvienam lietuviui'. Šiam tvirtinimui nuoširdžiai pritariame, tik norime pabrėžti, kad visuotinumas savaime nepasidaro. Tam reikia sudaryti tinkamas, prie vietos sąlygų pritaikytas galimybes. Šių vietinių sąlygų nepaisymas, greičiausiai ir privedė prie dabartinio LB-nės suskilimo.

Mano supratimu išskirtinai LB-nės uždavinys pagal Lietuvių Chartą yra jungti visus išeivijos lietuvius į vieną tautinę Bendruomenę. Šio tikslo siekiant kiekvieno krašto Bendruomenė tvarkosi savystoviai, prisiderindama prie vietos sąlygų. To pa geidauja Lietuvių Charta, tą pabrėžia PLB Konstitucija, tam nėra reikalingas PLB seimo pritarimas. Iš to išeinant, manyčiau, kad naujos Tarybos vienas iš pagrindinių uždavinių būtų:

- Likviduoti LB-nės susiskaldymą,
- Suderinti JAV LB-nės veiklą su ALT'a.

Tam tikslui siūlau Aštuntai Tarybai sudaryti specialią komisiją. Linkiu, kad Taryba išsirinktų ne vien tik 'darbingą', bet taip pat ir 'su kalbamą' valdybą. Naujam prezidiume, mano supratimu, turėtų atsispindėti įvairios pažiūros. Tokiu principu išrinktas prezidiumas būtų pajėgus vesti dialogą su visais JAV lietuviams ir jų organizacijomis. Visas išsikris talizavusias nuomones jis būtų pajėgus pateikti Tarybos sesijoms apsvaistyti. Atvirose diskusijose sumažėtų įtampa ir tas įgalintų krašto valdybą dirbti konkrečių bendruomeninių darbų.

Antanas Butkus
Clevelandas, Liepos 29, 76.

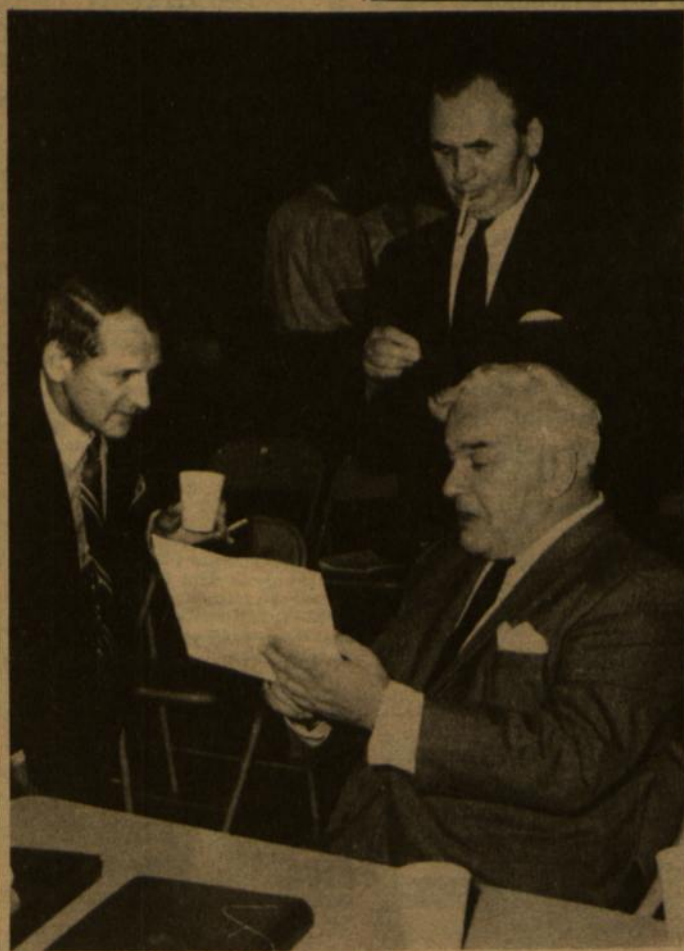


Aurelija Balašaitienė

Likimo galios kely

Baltos, šiurkščiu moderniu stiliumi išbaigtos sienos protarpiais švysteli tarp originalių paveikslų, imantrios orientališkos lentynos, iškerojusių kambarinių augalų vazonų, suvenyrų ir senienų iš įvairių kraštų. Grakšti, šakota lentyna iš Taiwano dabinas 'Iškiliausio Teatro' taure iš 1968 metų teatro festivalio Chicagoje. Didžiulė, lietuviška tautiniais drabužiais pasipuošusi lėlė - Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos dovana - išdidžiai žvelgia į sieną, kurioje kabo senovinis itališkas pistoletas ir medžioklinis ragas. Įtemiai žiūriu į paveikslus, Kelis atpažįstu iš stiliaus ir parašų: Jadvygos Paukštienės ir Nijolės Palubinskienės. Kiti trys nepasirašyti, bet traukia žiūrovo akis savo originalumu bei dinamiška nuotaika. Atkreipiu dėmesį į valgomosios sienoje žalsvai melsvomis spalvomis nutapytą vienuolio portretą. Gavusi paaiškinimą iš Petro Maželio, to jau kaus buto savininko, kad tai esąs vienuolis iš 'Likimo galios' operos, vis dar negaliu atspėti dailininko. Kitoje sienoje simboliškas juodas žmogaus šešėlis, nutysęs per vavyrųkštės pavidalo sferas, gaivalingai išreiškia desperatišką šauksmą ... Tai 'Pajacai'. Ties sofa juokiasi pavaršiškas 'Karalienės Liūnas' - vandens ir lietuviškos pievos harmonija, be įprasto horizonto, tarsi gabalas mūsų pavasariu pakvipusios lietuviškos žemės. Pagaliau Petras Maželis prisipažįsta atliekamam laikui tapęs aliejiniais ir akrilinėmis dažais, bet turėjęs didelių sunkumų sutalpinėti savo vaizduotės padarinius į palygintiną plotą tradicinių paveikslų rėmuose. Ilgametis darbas su teatro dekoracijomis ir pagaliau jo da-

bartinė įdomi ir kūrybinga tarnyba pripratino tiek jo akis, tiek jo rankas prie didelio masto detalių ... Beveik mažai kas žino, kad Petras Maželis, mums pažįstamas iš savo darbo teatre kaip režisierius, dekoratorius, aktorius, baletininkas, dar taip pat sugebėtų save išreikšti drobėje meniška forma ir gilia mintim.



Statant operą 'Likimo galia'. Iš kairės: rež. P. Maželis, mecenatas J. Karvelis ir komp. V. Marijošius.

Lietuvoje baigęs gimnaziją, Petras Maželis toli gražu nenujautė, kuria kryptimi jį pasuks 'likimo galia'. Iš pradžių svajojęs studijuoti me-

diciną, pagaliau pasuko į žemės ūkio sritį. Dotnuvos žemės ūkio Akademijoje. Atėjus karinės prievolės laikui, Petrui pavyko įstoti sa-



P. Maželis režisuojant 'Danos' operos chorą ...

vanorių į Lietuvos Kariuomenės auto rinktinę. Ją baigęs pirmuoju, grįžo į Dotnuvą. Jau kariuomenėje būnant, jo meniški polinkiai buvo vadovybės pastebėti, ir jis buvo pakviestas dirbti kariuomenės radijo valandėlėje. Tuo pačiu metu jis pradėjo piešti kariuomenės šaržus 'Kario' žurnalui. Konkurso būdu laimėjo pirmą vietą už rašinį kariuomenės sukaktuviniame leidinyje, aprašydamas Lietuvos kario išgyvenimus eilinio akimis. Jis buvo apdovanotas Gedimino medaliu 'Už Nuopelnus' kariuomenei.

Kilus reikalui sudaryti reprezentacinį karių chorą, repetitijų metu buvo atkreiptas dėmesys į jo balsą. Jam buvo pasiūlyta stoti į Kauno konservatoriją. Komisijoje dalyvaujant Olekai, Grigaitienei, Kutkui ir kitiems, tienei, Kutkui ir kitiems, Peti kà nors iš gaidų. Tokiam reikalui visiškai nepasiruošęs, jis sudainavo vieną iš savo gimnazijoje dainuotų ir savo mėgiamų solo 'Karvelėli mėlynasis', ir buvo priimtas į operos klasę, kurioje dainavimą dėstė Kutkus.

Tarsi nematomos rankos stumiamas į naują gyvenimo

sritį, Petras Maželis pradėjo mokytis įvairių teatro meno šakų: lankė dramos studiją, klasikinį baletą, Danutės Nasvytytės išraiškos šokio studiją, dirbo su Dobužinskio dekoracijų eskizais ... Žodžiu, Petras Maželis pradėjo formuoti save į teatro profesionalą, kiekvienu atveju ieškodamas sąlygų ir progų savo meninius gabumus išnaudoti ir jiems pasireikšti.

Vokiečių okupacijos metu besiformuojant naujiems teatrams, Petras Maželis buvo pakviestas į Kauno operetę, kuriai buvo reikalingas asmuo sugebą dainuoti, šokti, vaidinti, išdykauoti. Dirguojant Pakalniui, drauge su soliste Matulaityte, dar nebaisę konservatorijos, Petras Maželis debiutavo 'Linksmoje Našlėje', tuo pačiu metu tęsdamas dramos studijas ir mokydamasis režisūros pas Oleką. Jo atmintyje vis dar stiprus pirmosios repetitijos išpūdis, kai apytamsėje scenoje judėjo Kauno teatro žvaigždės, o intensyvios lempos tik protarpėmis apšviėdavo vieną, kitą pažįstamą veidą. Po to Maželis gavo roles 'Grafo Liuksemburgo' operetėje, o vėliau - 'Lengvoje Kavalerijoje' jau vaidino pagrindinį vaidmenį, o 'Širdyje ir Rankoje' - pirmą solo vaidmenį. Petras Maželis su malonumu prisimena Danutės Nasvytytės išraiškos šokio studiją, kurioje praturtino savo vaidybines jėgas.

Kaip ir dauguma mūsų, Petras Maželis, bėgdamas nuo raudonojo tvano, atsidūrė Vakaruose. Vokietijoje, susikūrus tremtinių stovykloms, jis apsigyveno Kasselyje. Tarsi ir toliau likimo galios varomas ir savo jau gerokai išsišakojusių gabumų įkvėptas, Kasselyje Maželis įsteigė tautinių šokių grupę, kuri, su dideliu pasisekimu pasirodžiusi britų kariuomenės vadovybei, sudarė tokį stiprų išpūdį, kad toji grupė tapo britų kariuomenės pramoginiu daliniu ir buvo vežiojama gastrolėms po įvairias britų kariuomenės igulas. Tuo pačiu metu Maželio pastangomis buvo įkurta ir baleto studija, vėliau pa-



P. Maželis 1943 m. Kaune, vaidinantis karaliaus vaidmenį (dešinėje) 'Širdis ir Karalius' veikale.

LAIŠKAI DIRVAI

(Atkelta iš 8 psl.)

rint ant kieno galvos nukris. Jis kaltina Dirvą net už klaidingai amerikiečių parašytą Varno titulą. Kur logika? O iš kitos pusės, kodėl gi LB informacija nepaminėjo, kad ir kitas lietuvis liūdijo, ar tai ne tuščia savignyra?

Jei laikomės Lietuvių Chartoj išreikštos dvasios, tai LB negali bandyti uždrausti žodžio ir tiems, kurie su jų norima visiems primesti pažiūra nesutinka. Nei vie na grupė negali savęs statyti aukščiau kritikos b-nės reikaluose. J. Gailos reikalavimas Dirvai paklusti vien LB panegyriškai reiškia spaudos laisvę apriboti vienai specifinei grupei priimtina kryptimi.

Kazys Areima

(Nukelta į 10 psl.)

LIKIMO GALIOS KELY

(Atkelta iš 9 psl.)

sivadinusi 'Laisvė'. Toje studijoje dalyvavo tokie pasižymėję mūsų baletininkai, kaip Puodžiūnas, Liepinas, Burneizeris, Bublys ir kiti. Tautinių šokių grupė ir baletas studija dirbo kartu, vieni kitiems parūpindami kostiumus, sukurdami choreografią ir t.t. Augsburgio lietuvių tremtinių tarpe kilo mintis pastatyti baletą. J. Vasiliausko ir B. Činivo pastangomis įsteigiamam baletui trūko šokėjų vyrų. Maželis su savo kolegomis prisijungė prie pirmojo Coppelios baletų pastatymo Augsburgėje, tame baletе dalyvaudamas senio Coppelios vaidmenyje, savo vaidmenį kurdamas pagal Nasvytytės išraiškos šokio principą.

Tremtinių stovyklose dramose teatrai turėjo progos išgyventi tam tikrą žydėjimo laikotarpį, nes laiko užteko, entuziazmas buvo didelis ir buvo desperatiškas noras praleisti darbingai laukimo metus, ieškant pastovios gyvenamosios vietos. Tačiau geram teatrui ne vien režisoriai ir aktoriai reikalingi. Dekoracijos užima labai reikšmingą vietą kiekvieno veikalo pastatyme, suteikdamos reikiamą aplinką ir rėmus pagrindinei nuotaikai bei veikalo idėjai išryškinti. Petrui Maželiui čia ypatingai praverė jo darbas su Dobužinskio eskizais. Jis turėjo progos susipažinti su technine dekoracijų kūrimo puse. Kas selio stovyklose suorganizuojamus jaunus aktorius, Petras Maželis inscenizavo Andersenio 'Mergaitę su Degtukais' sukurdamas ne tik nepaprastai išpūdingus dekoracijas eskizus, bet ir pats savo rankomis juos pagamindamas. Prišimenant stovyklų gyvenimo sąlygas, kur beveik kiekvienas kūrinybės žingsnis buvo ribojamas pačios primityviausios medžiagos ir įrankių trūkumu, buvo reikalingas didelis išradingumas, kurio Maželiui netrūko. Pastatymas buvo labai išpūdingas ir praėjo su dideliu pasisekimu tiek Kasselyje, tiek kitoje stovyklose.

Atvykęs į Clevelandą Petras Maželis, kaip ir dauguma mūsų teatralų, ištisą eilę metų dirbo fabrike, visą savo laisvalaikį pašvęsdamas mūsų scenos menui. Prisimenant ištisą eilę baletų koncertų, vaidinimų, lituanistinės mokyklos, jo režisurotų ir jo dekoracijomis papuoštų, vaidinimų. Clevelando 'Vaidilos' teatras pergyveno savo žydėjimo laikotarpį su Maželio pastatymais. 'Atžalynas', 'Brandos Atstatymas', 'Penki Stulpai Turgaus Aikštėje' - tai vis nepamiršiami pastatymai, kuriais gėrėjosi ne vien teatrą mylinti publika Clevelande, bet ir kitos lietuvių kolonijos.

Pirmųjų metų entuziazmui atslūgus, patalpų klausimui ir darbo sąlygoms pasun-

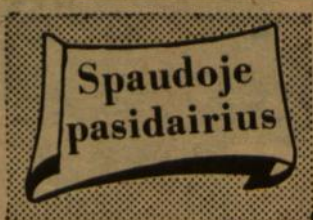
kėjus, Vaidilos teatras užsidarė. Visos mūsų kolonijos džiaugiasi daugiau negu viena ar dviem dainuojančiomis grupėmis, šokių būreliais ir ansambliais. Tačiau teatro gyvenimas yra gerokai apmėręs. Atsižvelgiant į tai, kad gyvoji scena-teatras yra viena iš kilniausių meno apraiškų, reikia stebėtis, kad mes vis dar teatro nepasigendame, o jei ir pasigendame, tai nedarome pastangų jam atgaivinti.

Susidėjus ypatingoms aplinkybėms, Petras Maželis buvo atleistas iš savo darbo. 'Laimė nelaimėje' - džiaugiasi šiandieną jis, pastebėdamas, kad Raimundas Kudukis, jo senas pažįstamas, patarė jam ne tik nenusiminti, bet užtikrino, kad nieko geresnio jo gyvenime negalėjęs atsiti. Per jo rekomendaciją Petras Maželis prieš penketą metų gavo darbą Clevelando Higbees bendrovėje kaip dekoratorius 'specialiems įvykiams'. Iš karto pradėjęs su baime ir nepasitikėjimu savimi, jis su dideliu pasisekimu atliko pirmąjį jam pavestą projektą 'Ohioramą', kur reikėjo originaliai užpildyti vieną didžiulę sieną. Netrukus jis savo sugebėjimai įtikino bendrovės vadovybę ir šiandieną yra jau pasiekęs gan aukštos pozicijos, dirba savarankiškai ir turi progos praktiškai panaudoti visą savo patyrimą.

Petras Maželis yra įsitikinęs, kad prie jo dabartinio pasisekimo yra prisidėjusi ne vien Lietuvos studijų patirtis, bet išradingi ir varginę kūrybiniai metai tremtinių stovyklose, kur beveik iš nieko buvo sukurta gana daug. Dabar, po penkerių metų, Petras Maželis kuria madų parodas, kurios savo turiniu ir dekoracijomis panėši į Broadwajaus pastatymus, nesigailint nei išlaidų, nei mosto. Savo viršininkų siunčiamas į kitus miestus, jis atlieka eilę dekoratyvinių darbų. Clevelande Metropolitan Operos pavilijono dekoracijų sukūrimas ir išpildymas, privačių rezidencijų paruošimas įvairiems nepaprastiems įvykiams, yra paveldami jam. Įvairios parodos turi būti pastatomos tam tik-

romis temomis, pabrėžiant kokio nors krašto motyvą. Teko įrengti japoniškus paviljonus, paruošti Kinijos stiliuje parodą, kuriai taip pat reikėjo pagaminti milžinišką šilkinį slibiną ir net septynių pėdų aukščio imperatorių. Kinija, Japonija, Indija, pavasaris, Kalėdos - visa tai Maželio talentingoje galvoje tampa fantastiniais kūrinių, kurie jo pastangomis pasiekia publiką, ją kuriam laikui įvedant į nerealią fantastinį pasaulį, kuris savo pasakiška egzotika padeda atitrūkti nuo kasdienybės.

Petro Maželio asmenyje turime ne tik patyrusį teatro žinovą, kuris režisavo net dvi mūsų Chicago operas (Daną ir Likimo Galiją), ne tik gerokai pasižymėjusį dekoratorių-menininką, bet gi taip pat ir lietuvių teatralų idealistą, kuris, sudarius patenkinamas sąlygas, atkurtų mūsų teatrą Clevelande. Mūsų kolonija didžiuojasi savo intelektualų gausumu, savo projektų mostu, tai iš tikro reikia susirūpinti ir teatro reikalu. Džiugu buvo patirti spaudoje, kad teatro atkūrimo užuomazga prasidėjusi. Reikia tikėtis, kad darbas bus pradėtas, ir kad tam dar bus užtikrinta tiek finansinė, tiek moralinė mūsų visuomenės parama. Likimo galios atvestas į lietuviško teatro kelią, ilgai juo keliauęs, Petras Maželis į tą kelią ir vėl sugrįš. Galimas dalykas, kad Clevelande ir vėl sužydės lietuviško teatro 'aukso amžius'.



Tik viena Europa

Prieš aštuoneris metus Anglijoje leidžiamas East-West Digest skelbė, kad tuo metu jau pradėtas linkniuoti atlydis arba detentė yra paremtas vienašališkais ir klaidingomis prielaidomis. Tos prielaidos daug kartų jau buvo spaudoje minimos, todėl jų visų nebeverta kartoti. Tačiau vertas prisiminti vienas ten skelbtas punktas, kuris sako, kad toji detentė neįsigelbės Rytų Europos, bet ją nublokš į Sovietų Sąjungos glėbį.

Šitoji pranašystė pildosi. Mūsų didysis draugas ir užtarėjas JAV vyriausybė patarėjo ir Valstybės sekretoriaus padėjėjo Sonnenfeldto lūpomis pareikšė, kad Rytų

Europa turinti sutikti su mintimi, jog reikia gyventi paklusnioje santaikoje su Sov. Sąjunga, nes priešingu atveju „dabartiniai nenatūralūs santykiai gali sprogti ir iššaukti III pasaulinį karą“. O jo viršininkas, dr. Kissingeris nuo savęs pridėjo: „Mes turime būti dėkingi Sovietų Sąjungai, kad ji 1968 m. įsikišė į Čekoslovakijos reikalus. Jeigu ji būtų to nepadariusi, tai dubčėizmas, t. y., „žmogiškojo veido socializmas“ šiandien nesuvaldomai siautėtų Vakarų Europoje.“

Vadinkime šią pareiškimą kaip norimą. Tačiau jo prasmė yra aiški: JAV Valstybės sekretorius detentės vardu išdavė 135 milijonus Rytų Europos gyventojų Sovietų malonei. Dr. Kissingeris viešai patvirtino Brežnevo doktriną. Tokių faktų akivaizdoje nublinksta trafaretiški pareiškimai mūsų delegacijoms, kad JAV vyriausybė nepripažįstanti Baltijos valstybių inkorporacijos į Sov. Sąjungą. Turbūt, nei vienas Rytų Europos gyventojas nenubraukė ašaros išgirdęs, kad tas didysis pražūtingas detentės kalvis, dr. Kissingeris žada po JAV prezidento rinkimų savo postą palikti.

Tiesa, į ALTOs pirmininko dr. K. Bobello raštą dr. Kissingeriui Valst. departamento Rytų Europos skyriaus direktorius N. G. Andrews atsakė, kad informacija apie Sonnenfeldto pareiškimus nebuvusi tiksliai. JAV vyriausybės nuomonė Rytų Europos atžvilgiu nesanti pasikeitusi. Tačiau tai buvo tik susirašinėjimas su lietuviška organizacija, kuri negalės laisko autorij priversti suvaigyti jo paties kepurę. Europos didžiojoje spaudoje Sonnenfeldto pareiškimai niekur nebuvo atšaukti, tik padarytos kai kurios užuominos tiems pareiškimams sušvelninti.

Jau minėtasis East-West Digest pabrėžia, kad JAV, kaip ir kiekviena valstybė, pirmoje eilėje rūpinasi savo reikalais. Bet tai nepareigoja jos prekiauti kitų tautų likimu. Rytų Europa yra neatskiriama Europos žemyno dalis. Tad kaip galima kalbėti apie laisvą Europą, jeigu jos dalis paliekama po svetima letena. „Neturinti principų Kissingerio klika gali siekti susitarimo su Sovietais pavergti Rytų Europą valdyti, tačiau mes, europiečiai, esame moraliskai įpareigoti reikalauti žmogaus teisių visam žemynui, o ne tik Vakarų Europai“.

Keista, kad JAV politikai bando sukli kiau keliu kaip tik šiuo metu, kai švenčiamas Amerikos išlaisvinimo dviejų šimtų metų jubilėjus. Iki šiol buvo skaitoma, kad laisvės idėja Amerikoje yra brangesnė už auksą. Čia ieškojo ir rado prieglaudą šimtai tūkstančių ir mūsų tautiečių, pabėgusių nuo senųjų ir naujųjų carų persekiojimo. Didieji Amerikos prezidentai — Washingtonas, Wilsonas, Rooseveltas iškilmingais žodžiais skelbė laisvę visiems žmonėms ir visoms tautomis.

Per du pasaulinius karus Amerika siuntė savo kariuomenę padėti kovojantiems už laisvę ir žmogaus teises. Jos sunis mirė, kad Europos žmonės galėtų laisvai gyventi. Apsiverstų karstuose didieji JAV prezidentai, jeigu jiems būtų pasakę, kad Amerikos vyrai kovojo ne už visą, o tik už Vakarų Europą. O štai atsistojo prie JAV užsienio politikos vairo pirmosios kartos imigrantas iš Europos ir padailijo ją į laisvų Vakarų ir pavergtus Rytus. Kokia gyvenimo ironija: vaikas tėvų, kurie atbėgo į laisvės kraštą besigelbėdami nuo tironijos, dar nepakankamai įsisavinęs to krašto kalbos ir kultūros, jau bando parceliuoti paliktąją Europą.

Nieko nėra pasulyje amžina. Trapiąsios valdymosi sistemos yra diktatūros. Daugelis savo akimis matėme, kaip audros jas išblaškė į visas puses. Pastovus yra tik laisvės vėjas. Atsisuks jis ir į Rytų Europą, prie Baltijos krantų.

(E. Lietuvis Nr.25)

• **SALAMANDER** batų krautuvėje, 2534 Lorain Ave šiuo metu vyksta vasarinių batų išpardavimas. Gera proga nusipirkti aukštos kokybės batus papigintomis kainomis.

BRANGIAI MAMAI, UOŠVEI IR MOČIUTEI

A. A.

SOFIJAI DUNDURIENEI

MIRUS, LINAI IR STASIUI SLABOKAMS,
JONUI, DANUTEI IR ANDRIUKUI
DUNDURAMS REIŠKIAM GILIĄ
UŽUOJAUTĄ

MEČYS IR LEOKADIJA BALIAI
IR ŠEIMA

ILGAMEČIAMS D.L.K.K. NARIAMS

VLADUI IR LIGIJAI MINGĖLAMS,

NETEKUSIEMS BROLIO IR SVAINIO,
REIŠKIAM Nuoširdžiausią
UŽUOJAUTĄ

DETROITO LIETUVIŲ
KULTūros KLUBAS

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **RUGPIŪČIO 15 D.** Lietuvių klubo gegužinė kroatų sodyboje ant Mulberry Rd., prie Chardon Rd.

• **RUGSĖJO 11 IR 12 D.D.** Tautos šventės minėjimas — koncertas dalyvaujant solistams D. Stankaitytei, St. Barui, J. Vazneliui ir muz. Vasaičiui. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba. Rugsėjo 12 d. abiejose šventovėse pamaldos už Lietuvą.

• **RUGSĖJO 12 D.** Šiluvos Marijos metinė šventė Šv. Jurgio lietuvių parapijoje.

• **RUGSĖJO 18-19 D.** Clevelando skautijos 25 metų sukaktis.

• **RUGSĖJO 23-26 D.** Tautybių karavanas lanko Clevelando lietuvių koloniją Bicentennial proga.

• **RUGSĖJO 25 D.** Birutinių parengimas.

• **SPALIO 2 D.** Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 20-tos kultūrinės premijos įteikimas ir jaunimo susipažinimo balius Lietuvių Namuose.

• **SPALIO 9 D.** LRK Moterų Sąjungos 336 kuopos parengimas.

• **SPALIO 10 D.** Naujosios parapijos rudens šventė.

• **SPALIO 17 D.** Aktoriaus H. Kačinsko ir pianisto A. Kuprevičiaus rečitalis. Rengia Skautininkų Draugovė.

• **SPALIO 23 D.** Abiturientų pristatymo balius Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio apygarda.

• **SPALIO 24 D.** CCC Teatre Grandinėlės koncertas.

• **SPALIO 30 D.** Čiurlionio ansamblio tradicinis balius Lietuvių Namų salėje.

• **SPALIO 31 D.** Aldonos Stempuzienės-Švedienės ir Jonos Švedo koncertas The Cleveland Music School Settlement.

• **LAPKRIČIO 4 D.** Koncertas. Rengia LMK Sąjunga.

• **LAPKRIČIO 6 D.** G. Čapkauskienės koncertas Naujos parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 13-14 D.D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba.

ALTERATIONS

Positions available for experienced person in busheling and garment alterations. Apply at:

Higbee's

RANDALL PARK MALL

APPLY EMPLOYMENT OFFICE

MONDAY thru FRIDAY 10 A. M. to 12 Noon

and 2 P. M. to 4 P. M.

SATURDAY 10 A. M. to 2 P. M.

FULL RANGE BENEFITS

An Equal Opportunity Employer



CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ALTS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando Skyriaus narių visuotinas susirinkimas šaukiamas š.m. rugsėjo 26 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Darbotvarkėje bus Skyriaus Valdybos ir Revizijos K-jos pranešimai, Dirvos Atstatymo Talkos K-tui aukos paskyrimas, Valdybos ir Revizijos k-jos rinkimai.

Visi skyriaus nariai maloniai prašomi susirinkime dalyvauti. Kviečiami dalyvauti ir ALT S-gai prijaunčiantieji.

Skyriaus Valdyba

• **ŠAUDYMO PRATI-MUOSE**, kuriuos liepos 25 dieną Andriūšaičių ūkyje su-ruošė A. Juozapavičiaus šaulių kuopa, taikliausias šaulys buvo A. Kazis, surinkęs 93 taškus. Antrą vietą užėmė P. Petrauskas su 86 taškais ir trečią vietą - L. Kazienė su 85 taškais.

Rugpiūčio 8 d. Andriūšaičių ūkyje bus varžybinis šaudymas su premijomis. Kviečiami dalyvauti ir svečiai.

• **OHIO LIETUVIAI**, Dirvos atstatymo talkos komiteto leidžiamas anglų kalba leidinys, kurį redaguoja dr. A. Butkus, K. Gaidžiūnas ir J. Stempužis, baigiamas paruošti spaudai. Redaktoriai šiuo metu tvarko organizacijų atsiųstą medžiagą ir verčia straipsnius į anglų kalbą.

• **PROF. A. AUGUSTI-NAVIČIENĖ** liepos 25 d. skautininkių draugovės suei-

goje aptarė J. Kralikausko romaną 'Martynas Mažvydas Vilniuje'.

Sueigoje taip pat buvo prisiminta prieš dvyliką metų mirusi v.s. dr. Dominika Kesiūnaitė.

GOLFO TURNYRAS

Rugpiūčio 7 d., šeštadienį, įvyks Golfo Turnyras TAM-A-RAC Golf course, 38000 Lake Shore Blvd., 8:30 val. ryto. Visi kviečiami dalyvauti. Bus dovanų įteikimas ir vaišės. Dėl informacijų skambinti A. Nagevičiui, tel. 845-4954.

• **IŠNUOMUOJAMOS** erdvios patalpos tinkamos įstaigai ar bizniui. Modernūs pastatas, gražioje aplinkoje. 28801 Lake Shore Boulevard Willowick. Kreiptis pas Kęstutį Gaidžiūną 731-1078.

NAUJAS GROŽIO SALIONAS

Zina Gelgotaitė ir Vincas Gelgotas atidarė naujai įrengtą grožio salioną Clevelande, 687 E. 185 St.

Saliono vedėja yra visiems gerai žinoma plaukų stilizuo- toja Giedrė Mazoliauskaitė.

Visos ponios ir panelės maloniai kviečiamos pasinaudo- ti grožio saliono patarnavi- mais.

Dėl susitarimo skambinti 486-4240.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

MAILORDER OPPORTUNITY:

Start profitable home business. Send \$5.00 for information to: Mail order Assn. 1131 Norwood Road, Cleveland, Ohio 44103. (Sk.) (29-32)

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS

NAMŲ PIRKIMUI

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Open
Saturdays
Closed
Mondays

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)



HOUSE FOR SALE. 3 bed- room colonial, attached garage, large fenced yard. East 185 - Lake Shore area. Tel. 481-2518. (31-33)

TRAVEL AGENCY

Needs Lithuanian speaking men and women to represent a fast growing travels firm in Boston. Person selected will book Lithuanian programs in Cleveland area. Successfull applicants will receive commission and travel benefits. Please call collect: (617) 237-5502, ask for Mr. A. Mitkus or Mr. Valentino.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gau- site kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Draudimas jums ir jūsų šeimai — namų, automobilių, apartamentų, įstaigų, prekybos, gyvybės ir sveikatos. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef.: 289-2128.**

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBO

GEGUŽINĖ

**SEKMADIENĮ, 1976 RUGPIŪČIO 15,
PRADŽIA 12 VAL.**

Croatian Center Picnic Ground 10022 Mulberry Rd.

Įėjimas tik su klubo kortelėmis. Vaikams VELTUI!

Į gegužinės vietą reikia važiuoti 6 keliu į rytus iki 306 kelio. Privažiavus 306 kelią, pasukti į dešinę ir važiuoti iki Mulberry Road. Privažiavus Mulberry Road, pasukti į kairę ir važiuoti apie aštuonias mylias iki kroatų sodybos. Kelio planą galima gauti klube.

**VISUS KVIEČIAME ATVYKTI Į LIETUVIŲ KLUBO GEGUŽINĘ
ALUS VELIT ŽAIDIMAI JAUNIMUI IR SUAUGUSIEMS.
DAUG DOVANŲ. ŠOKIAMS GROS GERAS ORKESTRAS.**

TAI BUS SMAGIAUSIA ŠIOS VASAROS DIENA!

Nario kortelės įsigykite iš anksto klube. Smulkesnių informacijų teiraukitės pas klubo vedėją Z. Dučmaną, tel. 531-2131.

Lietuvių Amerikos Filiečių Klubo
Patikėtinių Taryba

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan- doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

• MUZ. KAZYS STEPO-
NAVIČIUS-STEPHENS, il-
gametis Pirmyn choro vado-
vas, po sunkios ligos mirė lie-
pos 30 d., sulaukęs 71 m. am-
žiaus. Nepriklausomybės
metais su choru lankėsi Lie-
tuvoje ir 1938 m. buvo už
nuopelnus apdovanotas Ge-
dimino ordinu. Palaidotas
Chicagoje Lietuvių Tautinė-
se kapinėse.

Velionies artimiesiems ir
Pirmyn chorui reiškiamo
užuojautą.

VYSKUPŲ IR KUNIGŲ DELEGACIJA IS OKUP. LIETUVOS

Liepos 28 d. per Maskvą iš
okup. Lietuvos atskrido dva-
sininkų delegacija dalyvauti
Tarptautiniam Eucharisti-
niam kongrese Philadelphi-
joje, Pa. rugpiūčio 1-8 d.d.
Delegacija buvo pakviesta
Eucharistinio kongreso ren-
gimo vyriausiojo komiteto.
Delegacijoje yra: Kauno

arkivyskupijos ir Vilkaviš-
kio vyskupijos apaštalinio
administratoriaus koadjuto-
rius vysk. Liudvikas Povilo-
nis, Panevėžio vyskupijos
apaštalinis administratorius
vysk. Romualdas Krikščiūnas
Telšių vyskupijos kancleris
kan. Jonas Beinoris, Kauno
Prisikėlimo par. klebonas ir
kurijos oficialas kan. Nikode-
mas Čėsna, Kunigų semina-
rijos rektorius kun. Viktoras
Butkus, Paluobių par. klebo-
nas kun. Pranas Račiūnas,
Panevėžio šv. Petro ir Pau-
liaus par. klebonas kun. Jo-
nas Juodelis, Kaišiadorių
vyskupijos kancleris kun.
Vytautas Sidaras ir Vilniaus
šv. Rapolo par. klebonas
kun. dr. Pranas Vaičekonis.
Delegaciją globoti paskirta
Philadelphijos kunigų semi-
narija.

• ALT SĄJUNGOS NEW
YORKO I ir II skyriai praė-
jusį sekmadienį turėjo išvy-
ką į Kasiliūno sodybą. Daly-
vavo pusšimtis svečių.

SUKAKTUVINĖ LFB STOVYKLA

Rugpiūčio 1-8 dienomis
Dainavoje vyksta 20-ji Lietu-
vių Fronto Bičiulių poilsio ir
studijų savaitė.

Prof. dr. V. Vardys kalbės
apie Kinijos ir Sovietų Sąjun-
gos santykius; Clevelando
miesto imonių direktorius,
inž. R. Kudukis patieks poli-
tinę analizę apie pohelsinki-
nę JAV politiką ir Lietuvos
padėtį; PLB garbės pirm. S.
Bazdukas žvelgs į visuome-
nines įtampas ir toleranciją;
Detroito visuomenininkas
V. Kutkus pasisakys apie
JAV Lietuvių Bendruomenę,
Elenutė Bradūnaitė savo
paskaitoje patieks įdomios
surinktos medžiagos apie se-
nąją lietuvių emigraciją
JAV-se.

Jaunimo simpoziume gy-
vais besireiškias lietuvių
gyvenime jaunimas, kuris
yra lankęs okupuotą Lietu-
vą, nagrinės temą 'Pažinki-
me dabartinę padėtį Lietu-
voje'.

Linas Kojelis iš Santa Mo-
nika, Ca., turės parodą savo
karikatūrų, išspausdintų per
4 metus kolegijos laikraštį.
Jis dalyvavo ir visos Ameri-
kos kartūnistų konkurse ir
laimėjo trečiąją premiją.

Aloyzas Baronas, rašyto-
jas, redaktorius ir humoris-
tas, redaguos stovyklos laik-
raštį ir su savo kūryba daly-
vaus baigiamajame koncer-
te, kuriame programą atliks
solistė Anita Pakalniškytė iš
Hamiltono, rugpiūčio 7 d.
7:30 v.v. Dainavos didžiojoje
salėje. Programoje lietuvių
ir pasaulinių kompozitorių
kūriniai. Koncertan visi
kviečiami. (vr)

IŠVYKA-GEGUŽINĖ

ALT S-gos Detroito sky-
riaus išvyka-gegužinė įvyks
irgi Onos ir Česio sodyboje
rugpiūčio 8 d. Skyriaus val-
dyba narius ir visus lietu-
vius prašo iš anksto tą die-
ną atsižymėti ir dalyvauti
ruošiamoje gegužinėje.

Pasikėsinimas prieš kompartinę sekretorių

Nepatikrintomis žiniomis, ku-
rios dabar pasiekė Vakarus, įvy-
ko pasikėsinimas prieš kompar-
tijos I sekretorių Petrą Griške-
vičių. A. Sniečkaus įpėdinį. Pa-
sikėsinime žuvo ar sunkiai su-
žeistas jo šoferis, o pats sekre-
torius nenukentėjęs. Tai įvykę
pirmoje liepos mėnesio pusėje
Vilniuje. Toji žinia nei Lietuvo-
je, nei Sov. Sąjungoje nėra skel-
biama, tačiau ji eina iš lūpų į
lūpas. Uždaroje totalistinėje sis-
temoje, kur viskas slepiama, ne-
įmanoma tokios žinios patikrin-
ti. Tarp pasikėsinimo priežas-
čių minimas didelis pataikavi-
mas rusams ir pasunkėjęs mais-
to, ypač mėsos gaminių tiekimas
Lietuvoje, nes viskas esą gabe-
nama Rusijon.

P. Griškevičius yra gimęs
Kriaunų k. Rokiškio apskr.
1924 m. Nuo pat jaunystės da-
lyvavo komjaunimo ir kompar-
tijos veikloje, jų spaudoje, tar-
navo sov. armijoje, buvo parti-
zanu. Yra baigęs partinę res-
publikos mokyklą ir augštąją
partijos mokyklą Maskvoje (ne-
akivaizdiniu būdu).

OPPORTUNITY
for
REGISTERED L.P.N'S
ALL SHIFTS
72 bed Nursing Home. Good salary
& benefits.
Send resume or call Administrator
ALICEVILLE MANOR
17th St. N.W.
Aliceville, Ala. 35442
205-373-6307

(28-34)

A.A.

SOFIJOS KAVALIAUSKIENĖS

PIRMŲJŲ METINIŲ PROGA, JOS VYRAS
JONAS UŽPRAŠĖ PENKIAS ŠV. MIŠIAS
ROMOJE, KURIAS LAIKYS PREL. J.
RAZMINAS RUGPIŪČIO 5 D. IR KITAS
PENKIAS LAIKYS J.E. VYSK. A. DEKSNYS.
BE TO, VELIONĖS SOFIJOS ATMINČIAI
ĮTEIKTA \$1,000 AUKA V.D. ŠAULIŲ
KUOPAI CHICAGOJE. TAIP PAT PASIUS-
TOS AUKOS PATRIOTINEI LIETUVIŠKAI
SPAUDAI, LABDAROS ORGANIZACIJOMS:
BALFUI, ALVUDUI, LIETUVOS DUKTE-
RIMS. LIETUVIŠKOMS RADIOJŲ VALANDĖ-
LĖMS, LIETUVOS VADAVIMO VEIKSNIUI
ALTAI IR LIETUVOS VYČIAMS.

MIELAM

PETRUI MINGĖLAI

MIRUS, BIČIULIUI ŽURNALISTUI
VLADUI MINGĖLAI SU PONIA IR JŲ
ŠEIMOMS IR ARTIMIESIEMS REIŠKIAME
UŽUOJAUTĄ IR KARTU LIODIME

DAIL. JURGIS IR MONIKA
JUODŽIAI

A.A.

SOFIJAI DUNDURIENEI

MIRUS, DUKRAI LINAI SU STASIU
SLABOKAMS IR SŪNUI JONUI
DUNDURUI SU ŠEIMA NUOŠIRDŽIA
UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

ALFONSAS BURNEIKA
New Britain, Conn.

BRANGIAM TĖVUI LIETUVOJE MIRUS,

DR. A. AŽELĮ

IR JO ŠEIMĄ NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIA
IR KARTU LIŪDI

LAZDINIŲ ŠEIMA

MYLIMAI MOTINAI

SOFIJAI DUNDURIENEI

MIRUS, JOS DUKRAI LINAI IR ŽENTUI
SLABOKAMS, SŪNUI JONUI SU ŠEIMA IR
VISIEMS ARTIMIESIEMS NUOŠIRDŽIA
UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

KUBILIŪNŲ ŠEIMA

D.L.K.K. SEKRETORIUI

VINCUI TAMOŠIŪNUI,

LIUDINČIAM BROLENO A.A. POVILO
TAMOŠIONO, NUOŠIRDŽIAUSIA
UŽUOJAUTA

DETROITO LIETUVIŲ
KULTŪROS KLUBAS

A.A.

VIOLETAI YČAITEI — WILSON

MIRUS, JOS MOTINAI, MŪSŲ MIELIEM
PRIETELIAM, SESERIMS HYPATIJAI,
EVELINAI IR BROLIUI MARTYNUI
REIŠKIAME NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ

ALDONA BUKAVECKAITĖ --
IR STEPAS MACKEVIČIAI

MŪSU MIELAM BIČIULIUI

A.A.

STASIUI KALVAIČIUI

MIRUS, JO SŪNUI ARVYDUI SU ŠEIMA,
GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS REIŠKIAM
NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ

ELENA IR KAZIMIERAS
POCIAI

A.A.

SOFIJAI DUNDURIENEI

MIRUS, DUKRAI LINAI, SŪNUI JONUI
IR VISOMS GIMINĖMS REIŠKIA GILIĄ
UŽUOJAUTĄ IR KARTU LIŪDI

STASĖ IR JONAS
LOZORAČIAI